

**Komunitný plán sociálnych služieb obce Zázrivá
na obdobie 2018-2023**

Príhovor starostu

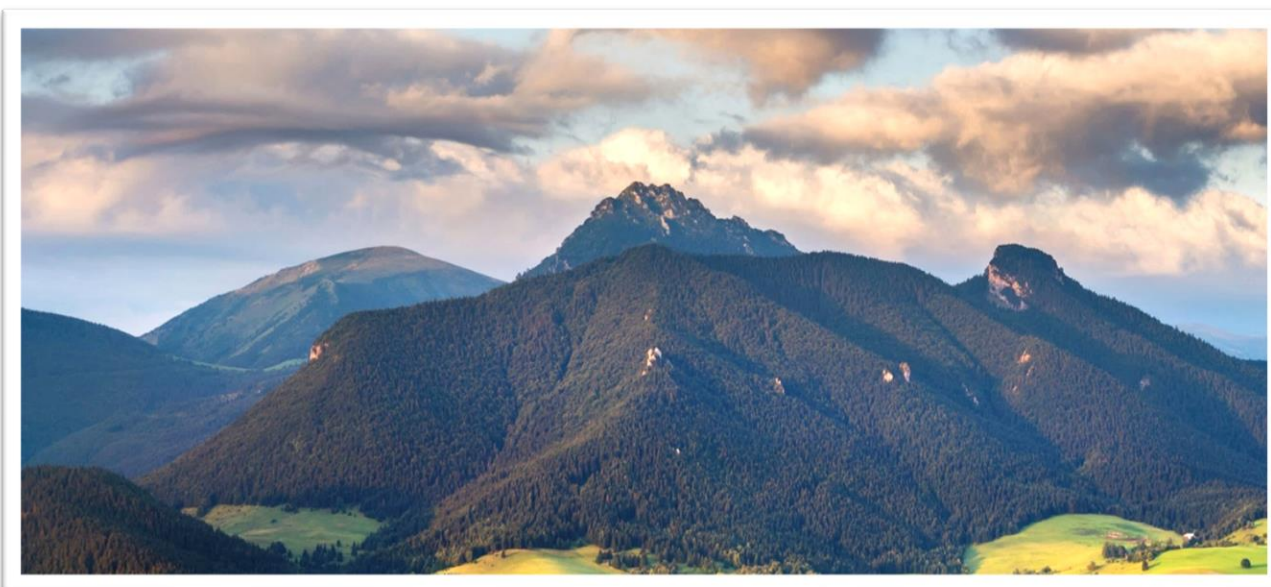
Vážení občania,

príhováram sa k Vám touto cestou, ktorou Vám chcem predstaviť Komunitný plán sociálnych služieb obce Zázrivá, ktorý má byť strategickým dokumentom pre roky 2018 – 2023.

Komunitný plán bol vypracovaný z dôvodu zosúladenia platnej legislatívy s praxou. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, platný od 01.01.2009, ktorý ukladá povinnosť obce mať vypracovaný takýto plán vo svojom územnom obvode. Komunitný plán má svojím obsahom analyzovať stav poskytovaných služieb v obci, mapovať potreby občanov a v strategickej časti uvádzať vízie smerovania ako poskytovať sociálne služby v budúcnosti, s finančnou nadväznosťou na obecný rozpočet.

Všetci dobre vieme, že demografia má klesajúcu tendenciu, seniorov pribúda a je na našej generácii aké podmienky poskytovania sociálnych služieb si v obci vytvoríme. Nesmieme zabúdať, že aj keď sme mnohí v produktívnom veku, raz sa môžeme ocitnúť v situácií, keď sociálne služby budeme využívať. Je preto na nás, aké sociálne služby si dnes vybudujeme. Som presvedčený, že náš komunitný plán bude využiteľný v praxi a upriami našu pozornosť na priority, ktoré občania obce potrebujú.

Ďakujem všetkým, ktorí sa zúčastnili na tvorbe tohto dokumentu. Všetkým spoluobčanom želám veľa tolerancie, múdrosti, ohľaduplnosti a občianskej spolupatričnosti.

OBSAH

ÚVOD	5
Analytická časť	6
Legislatíva	6
Povinnosti vyplývajúce z § 83 Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb	7
Národné priority	12
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zázrivá - Mikroregiónu Terchovská dolina na roky 2015 - 2020 (s výhľadom do roku 2023)	15
Základné štatistické ukazovatele o obci Zázrivá	18
Geografia	18
Charakteristika komunity obce	19
Analýza poskytovaných služieb	21
Popis a špecifická analýza cieľových skupín	22
Analýza dostupnosti sociálnych služieb	24
Dostupnosť sociálnych služieb	25
Demografia	32
Analýza Potrieb obyvateľov	53
Sociálne znevýhodnené skupiny	54
Seniori	55
Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním	57
Deti a mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia	59
Zdravotne postihnutí	62
Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami	64
SWOT analýza v sociálnej oblasti	67
Silné stránky:	67
Slabé stránky:	67

Príležitosti:	68
Ohrozenia:	68
Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb	70
Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Zázrivá	70
Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	76
Finančné podmienky obce na poskytovanie sociálnej služby	76
Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb.....	77
Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:	77
Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.....	78
Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce	78
Záver	79
Zoznam ilustrácií, schém, grafov a tabuliek.....	80
Zoznam bibliografických odkazov	83

ÚVOD

Komunitný plán sociálnych služieb spracúva obec Zázrivá prostredníctvom svojich zamestnancov v spolupráci odbornou verejnosťou a občanmi.

V zmysle § 80 písm. a) a § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej zákon č. 448/2008 Z. z.) obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. Podľa § 82 a § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, formou komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie, ako nástrojmi predchádzania vzniku alebo zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb v SR na roky 2015 – 2020 sa očakáva vypracovanie koncepčných a plánovacích dokumentov na úrovni samosprávnych krajov a obcí, stanovenie cieľov a priorít v nadväznosti na plnenie úloh a opatrení rozvoja sociálnych služieb v ich územnom obvode.

Zámerom obce Zázrivá je vytvoriť prostredie, v ktorom komunita občanov obce bude pristupovať k svojim spoluobčanom prostredníctvom samosprávy a zariadení poskytujúcich sociálne služby zodpovedne, a s pomocou komunitnej rehabilitácie dospeje k skvalitneniu života spoluobčanov v ich ťažkých životných etapách. Obec Zázrivá má záujem prioritne poskytovať svojim obyvateľom terénne sociálne služby a podľa potreby aj sociálne služby s celoročnou pobytovou formou.

Vzhľadom k demografickému vývoju obyvateľstva na Slovensku, teda k starnutiu populácie, bude potreba poskytovania sociálnych služieb čoraz naliehavejšia. Sociálne služby by mali byť dostupné občanovi a to finančne, priestorovo (zotrvanie v komunite) a časovo (čo najskôr od vzniku nepriaznivej sociálnej situácie).

ANALYTICKÁ ČASŤ

LEGISLATÍVA

Obec má podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. aj tieto úlohy:

- a) vypracúva a schvaľuje komunitný plán vo svojom územnom obvode,
- b) rozhoduje o:
 1. Odkázanosti, zániku odkázanosti, zmene stupňa odkázanosti obyvateľov na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu.
 2. Povinnosti zaopatrených detí alebo rodičov platiť úhradu alebo jej časť za poskytovanú sociálnu službu odkázanému členovi rodiny, ktorý nemá dostatočný príjem a majetok (táto povinnosť vyplýva zo zákona o sociálnych službách, ale zároveň zo zákona o rodine. Ak ide však o prípad, kedy to je v rozpore s dobrými mravmi, aby tieto osoby platili, je potrebné obrátiť sa na príslušný súd, ktorý rozhodne o neurčení vyživovacej povinnosti zaopatreného plnoletého dieťaťa alebo rodiča voči prijímateľovi sociálnej služby. Toto rozhodnutie musí byť právoplatné. Jedná sa o prípady kedy napr. bola osoba týraná, daná do štátnej starostlivosti v detskom domove a pod.).
- c) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie vybraných sociálnych služieb,
- d) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- e) obec môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnych služieb ako jej určuje zákon,
- f) obcou zriadené a finančne podporované sociálne služby obec aj kontroluje,
- g) vedie evidenciu:
 1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 2. rozhodnutí o odkázanosti, zániku odkázanosti a zmene stupňa odkázanosti,
 3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode.
- h) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- i) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- j) Vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

POVINNOSTI VYPLÝVAJÚCE Z § 83 KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A KONCEPCIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

(1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode a vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci:

- a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb,
- b) s prijímateľmi sociálnych služieb.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne, finančné, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku.

(3) Vyšší územný celok vypracúva a schvaľuje koncepciu rozvoja sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb a komunitných plánov sociálnych služieb obcí vo svojom územnom obvode.

(4) Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu. Obec je povinná predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na schválenie obecnému zastupiteľstvu do šiestich mesiacov od zverejnenia národných priorít rozvoja sociálnych služieb. Vyšší územný celok je povinný predložiť návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb zastupiteľstvu samosprávneho kraja do dvanástich mesiacov od zverejnenia národných priorít rozvoja sociálnych služieb.

(5) Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahujú najmä:

a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec, vyšší územný celok a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

(6) Finančnými podmienkami obce a vyššieho územného celku podľa odseku 5 písm. e) sa rozumie určenie finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity.

(7) Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

(8) Obec vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v **§ 25, § 35, § 36 a 40**, ktorý žiada o poskytnutie finančného príspevku podľa §78b bezplatne, a to písomným vyjadrením v súlade s komunitným plánom sociálnych služieb obce. Ak je žiadateľom o

poskytnutie finančného príspevku obec, písomné vyjadrenie podľa prvej vety vydá obec z vlastného podnetu.

(9) Vyšší územný celok vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v § 26, § 27, § 29, § 34, § 37 až 39 na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s koncepciou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku.

(10) Súlad predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce alebo s koncepciou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku sa posudzuje na základe vopred určených a zverejnených kritérií pri dodržaní princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie subjektov, transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a efektívnosti.

§ 6 PRÁVA PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNEJ SLUŽBY

(1) Fyzická osoba má za podmienok ustanovených týmto zákonom právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo výberu poskytovateľa sociálnej služby.

(2) Fyzická osoba má právo:

a) na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti,

b) na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o výške úhrady za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná.

(3) Prijímateľ sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb (ďalej len "zariadenie") má právo aj na:

a) utvorenie podmienok na zabezpečenie osobného, telefonického, písomného alebo elektronického kontaktu s osobou, ktorú si sám určí, najmä na účel ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, nadviazovania a udržiavania sociálnych väzieb s rodinou a komunitou a udržiavania partnerských vzťahov,

b) na nenarušovanie svojho osobného priestoru okrem situácie, ktorá neznesie odklad a vstup je nevyhnutný na ochranu jeho života, zdravia alebo majetku, na ochranu práv a slobôd iných fyzických osôb alebo ochranu majetku zariadenia,

c) podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení uvedenom v § 34 až 39 prostredníctvom zvolených zástupcov prijímateľov sociálnej služby pri úprave domáceho poriadku, pri riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnych služieb a výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase; ak je prijímateľom sociálnej služby dieťa, má právo podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení samo alebo prostredníctvom svojho zákonného zástupcu alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu.

(4) Prijímateľ sociálnej služby má právo na náhradu škody spôsobenej poskytovateľom sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby alebo v priamej súvislosti s ňou.

(5) Práva ustanovené v odseku 3 sa nevzťahujú na prijímateľa sociálnej služby, ktorému sa poskytuje ambulantná sociálna služba.

ZÁKON Č. 305/2005 Z. Z. O SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANE DETÍ A O SOCIÁLNEJ KURATELE V PLATNOM ZNENÍ

Tento zákon upravuje sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu na zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzania prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov.

Sociálnoprávna ochrana detí je súbor opatrení na zabezpečenie:

- ochrany dieťaťa, ktorá je nevyhnutná pre jeho blaho a ktorá rešpektuje jeho najlepší záujem podľa medzinárodného dohovoru;
- výchovy a všestranného vývinu dieťaťa v jeho prirodzenom rodinnom prostredí;
- náhradného prostredia dieťaťa, ktoré nemôže byť vychovávané vo vlastnej rodine.

Sociálna kuratela je súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby a taktiež poskytovanie pomoci v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa nachádza dieťa alebo plnoletá fyzická osoba. Obec je povinná poskytovať súčinnosť so štátnymi orgánmi, v tomto prípade s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, resp. s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Poskytovateľ sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s miestom výkonu v Zázrivá je uvedený v časti Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb v obci Zázrivá a v okolitých obciach.

NÁRODNÉ PRIORITY

Národné priority rozvoja sociálnych služieb v Slovenskej republike na roky 2015 – 2020 reagujú na aktuálne výzvy sociálnej pomoci občanom, ku ktorým patrí predovšetkým rozvoj rôznorodých služieb starostlivosti na komunitnej úrovni, vrátane potreby modernizácie sociálnych služieb. Sociálne služby sú súčasťou verejných politík, v ktorých sa jednoznačne presadzuje ľudsko-právny rozmer, orientácia na potreby a preferencie ich prijímateľov. Občania sú pri vzniku nepriaznivej sociálnej situácie odkázaní na verejné, osobitne sociálne služby. Majú právo uplatňovať svoje práva na slobodný a nezávislý život s podporou spoločnosti na nediskriminačnom princípe.

Dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd je základným pilierom všetkých dokumentov, na ktorých sa zhodlo medzinárodné spoločenstvo štátov: Dohovor OSN o právach dieťaťa, Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, Dohovor o odstránení diskriminácie žien, Európska sociálna charta, ale aj dokumenty ako Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 – 2020, Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030 a Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2014 – 2019. [1; str. 1 a 2] [1]

Z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 pre miestnu samosprávu vyplýva:

- a) zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity; zintenzívniť spoluprácu medzi zástupcami štátnej správy, regionálnej a lokálnej samosprávy a poskytovateľmi sociálnych služieb na podporu rozvoja služieb v komunite,
- b) podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť; podporiť rozvoj existujúcich a vytvorenie nových sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru s dôrazom na služby pre rodiny, ktoré sa starajú o člena odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže; podporovať a budovať vybrané druhy terénnych a ambulantných sociálnych služieb.
- c) podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby; podporiť rozvoj a posilniť využívanie dostupných

sociálnych služieb v obciach, ktoré majú priestorovo segregované lokality s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

d) zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

Z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vyplýva potreba zabezpečiť prístupnosť stavieb a dopravy v rámci aktivít, ktoré realizuje obec, ako aj prístup k informáciám. Hlavné zásady, princípy a požiadavky, ktorými sa zabezpečuje bezbariérové riešenie prostredia a prístupnosť stavieb v SR sú zapracované v stavebnom zákone, z čoho vyplýva, že miestne samosprávy sú príslušnými stavebnými úradmi, kde pri rozhodovaní o umiestnení stavieb resp. pri stavebnom povolení, by mali požadovať dodržiavanie uvedených zásad a princíпов. Obec by mala vytvoriť rôzne typy zliav napr. vstupy do kultúrnych pamiatok, na športové podujatia a pod.

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov so zdravotným postihnutím v SR sa uskutočňuje v školách pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím (špeciálne školy) alebo v špeciálnych triedach materských, základných a stredných škôl, ktoré sa zriaďujú spravidla pre deti a žiakov s rovnakým druhom zdravotného postihnutia alebo v školskej integrácii, t. j. v triedach, vo výchovných skupinách spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy.

Obec má zabezpečiť bezbariérovosť budov štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií, podporiť realizáciu procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb.

Rozvoj prepravnej služby na účely integrácie osôb so zdravotným postihnutím, vrátane detí so zdravotným postihnutím do komunity, za účelom prístupu ku všetkým druhom verejných služieb. Zabezpečovať možnosti zmysluplného trávenia voľného času pre osoby so zdravotným postihnutím.

Z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 pre obec vyplýva aj potreba zabezpečiť pre starších ľudí právo voľby a spolurozhodovania o forme, spôsobe, rozsahu a mieste poskytovania pomoci a podpory v záujme zabezpečenia dôstojnosti v starobe, a pri poskytovaní pomoci; modernizovať a debarierizovať zariadenia sociálnych služieb a zvyšovať úroveň ich materiálno-technickej interiérovej vybavenosti, v záujme zvýšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb; pokračovať v transformácií veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb na zariadenia s nižšou kapacitou (komunitné bývanie, zariadenia rodinného typu) v záujme uplatnenia individuálneho, na potreby konkrétneho človeka orientovaného prístupu v sociálnych službách; zvyšovať

kvalitu poskytovaných sociálnych služieb pre cieľovú skupinu vybraného druhu sociálnej služby; podporovať zotrvanie starších ľudí v prirodzenom sociálnom (rodinnom) prostredí rozvojom terénnych a ambulantných foriem sociálnych služieb; zabezpečiť rozvoj odľahčovacej služby pre rodinných opatrovateľov v záujme udržania ich fyzického a duševného zdravia; a pod..

ĎALŠIE NÁRODNÉ PROGRAMY, AKČNÉ PLÁNY A STRATÉGIE:

Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia na ženách na roky 2014 – 2019

Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020 a Akčný plán 2015 – 2016 k Národnej stratégii zamestnanosti SR do roku 2020

Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020

Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015

Ďalšie zákony, ktoré definujú niektoré úlohy a zodpovednosti pre samosprávy v oblasti sociálnych služieb a starostlivosti o občanov:

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ZÁZRIVÁ - MIKROREGIÓNU TERCHOVSKÁ DOLINA NA ROKY 2015 - 2020 (S VÝHLĎOM DO ROKU 2023)

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mikroregiónu Terchovská dolina je strednodobý rozvojový dokument združenia obcí, vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR Žilinského samosprávneho kraja. Je spracovaný na základe legislatívneho rámca stanoveného zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v zmysle novelizácie predpisom č. 309/2014 Z.z.

Pre Mikroregión Terchovská dolina je tento zákon významný aj z dôvodu jasnej definície mikroregiónu ako právnickej osoby založenej na účely dosiahnutia spoločných riešení pri zvyšovaní úrovne hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónu, pričom združenie obcí mikroregiónu zákon považuje za sociálno-ekonomického partnera pre ostatné orgány činné v oblasti regionálneho rozvoja. Z týchto dôvodov je nevyhnutné, aby aj takýto subjekt, tvoriaci územný medzistupeň medzi obcou a VÚC, mal definovanú vlastnú stratégiu svojho rozvoja, a spracovaný svoj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Základným cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Terchovská dolina je na základe podrobnej analýzy územia stanoviť jasné smery a priority rozvoja na tomto území. Z pohľadu jednotlivých obcí združenia je potrebné zhodnotiť potreby každej z nich a následne identifikovať spoločné ciele a zámery v rámci mikroregiónu. Tento spoločný postup bude na jednej strane podporovať riešenie problémov samotných obcí a na druhej bude vďaka komplexnému prístupu brať ohľad aj na celkovú situáciu v regióne. Strategické plánovanie rozvoja zároveň výrazne zvýši efektivitu realizovaných aktivít po finančnej stránke a aj z pohľadu ich výsledku a dopadu na obyvateľov v celom mikroregióne.

PHSR združenia obcí na základe aktualizácie zákona č. 539/2008 Z.z. o regionálnom rozvoji podlieha schváleniu obecným zastupiteľstvom každej obce, ktoré vypracovali spoločný program rozvoja obcí. Štruktúra a obsah PHSR je v súlade s požiadavkami platnej legislatívy v čase spracovania dokumentu.

Východiskom pre spracovanie PHSR združenia obcí Mikroregiónu Terchovská dolina je reálna potreba koordinácie spoločných aktivít v rámci združenia.

Združenie funguje od r. 2001 a je aktívne na národnej i medzinárodnej úrovni, čo prirodzene ústi do snahy o vytvorenie komplexného, reálneho a aktuálneho obrazu o mikroregióne a o jeho rozvojovom potenciáli. Kvalitne a podrobne spracované zhodnotenie potenciálu územia mikroregiónu v nadväznosti vhodne stanovených cieľov a stratégií rozvoja územia v tomto rozvojovom dokumente vytvára podmienky pre riadenie rozvoja regiónu a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov.

V tomto dokumente sú v zmysle platnej legislatívy používané všeobecné základné pojmy súvisiace s regionálnym rozvojom, ktoré je nevyhnutné hneď v úvode jasne definovať:

- **región** je územný celok vymedzený podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek,
- **regionálny rozvoj** je súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych procesov a vzťahov, ktoré prebiehajú v regióne a ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti, trvalému hospodárskemu, sociálnemu a územnému rozvoju a k vyrovnávaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi regiónmi,
- **regionálna politika** je koordinovaný súbor činností a postupov príslušných orgánov a organizácií na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktoré prispievajú k hospodárskemu, sociálnemu a územnému rozvoju regiónov,
- **aglomerácia** je súvislá zastavaná mestská oblasť s periférnymi zónami, nie nevyhnutne urbánneho charakteru, ktoré sú spojené s centrom, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Terchovská dolina na r. 2015 - 2020
- **sociálno-ekonomickí partneri** sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyššie územné celky, obce, mikroregionálne združenia a iné fyzické a právnické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni,
- **mikroregionálne združenie** je právnická osoba založená na účely dosiahnutia spoločných riešení pri zvyšovaní úrovne hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónu,
- **partnerstvo** je spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja,
- **územná spolupráca** je spolupôsobenie sociálno-ekonomických partnerov pri zvyšovaní úrovne hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja v nadväznosti na územie regiónu,

- **euroregión** je subjekt územnej spolupráce zložený zo zástupcov sociálno-ekonomických partnerov, ktorí pôsobia na regionálnej a miestnej úrovni susediacich štátov, založený na účely cezhraničnej spolupráce,
- **slovenská časť euroregiónu** je záujmové združenie právnických osôb založené podľa osobitného predpisu (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník) na účely cezhraničnej spolupráce so sídlom v Slovenskej republike,
- **regionálna rozvojová agentúra** je právnická osoba, ktorá napomáha zvyšovať najmä trvalý rast ekonomického potenciálu a sociálneho potenciálu regiónu.

Zdroj: http://www.mikroregion-td.sk/pdf/PHSR_Terchovska_dolina.pdf

ZÁKLADNÉ ŠTATISTICKÉ UKAZOVATELE O OBCI ZÁZRIVÁ

Katastrálne územie obce je vymedzené katastrálnou hranicou a má lichobežníkový tvar, kde kratšie strany tvorí východná a severná hranica a dlhšie strany juhozápadná a západná hranica. Severnú hranicu územia tvorí hrebeň podcelku Parač s vrcholmi Príslopec, kóta 1 251 m. n. m., Parač (325 m. n. m.) a Hoľa (1 066 m. n. m.). Za kótou 1092 m. n. m. sa hranica prudko stáča na sever až ku kóte 936 m. n. m. nad hájovňou Flajšová, odtiaľ späť cez Kysuckú vrchovinu juhozápadným smerom na Okrúhlicu (1 076 m. n. m.), južným cez Púpov (1 096 m. n. m.) tvoriac západnú hranicu územia až pod Malý Rozsutec (1 342 m. n. m.), kde v priestore poludňových skál pod Veľkým Rozsutcom (1 610 m. n. m.) odbočuje juhovýchodne a po stretnutí s tokom Bielej sa stáča na severovýchod. Sledujúc tento smer pokračuje tokom Bielej až po sútok so Zázrivkou, ďalej tokom Čremoša popod vrch Mraznice (943 m. n. m.) až na kótu 863 m. n. m., potom proti toku Plešivského potoka na Hlásnu skalú (993 m. n. m.) odtiaľ okľukou okolo Dubovských lúk prechá???

GEOGRAFIA

Obec Zázrivá sa nachádza na severozápadnom Slovensku v severozápadnom cípe okresu Dolný Kubín. Leží na štátnej ceste číslo 36 medzi obcami Párnica a Terchová.

Je prístupná cestami od:

- Párnice (Dolného Kubína a Kral'ovian),
- Terchovej (Žiliny),
- Oravskej Lesnej (okres Námestovo).

Turisticky je prístupná cez Veľký aj Malý Rozsutec od juhozápadu, od Oravskej Lesnej zo severu, z východu od Oravského Podzámku alebo Dolného Kubína cez Kubínsku Hoľu a taktiež aj z juhovýchodu z Veličnej a Istebného. Väčšinu turistických trás (mimo Rozsutcov) je možné zdolať aj na bicykli po turistických cyklotrasách.

Minčol kótou 1 344 m. n. m. na hrebeň Oravskej Magury. Tým vytvára najdlhšiu juhozápadnú hranicu.

CHARAKTERISTIKA KOMUNITY OBCE

Komunita, pre komunitný plán obce Zázrivá, je pracovnou skupinou zadefinovaná ako skupina viacerých ľudí, ktorí sú bez ohľadu na svoj pôvod, minulosť, ideológiu, vek, rasu, pohlavie, sexualitu alebo politickú príslušnosť schopní akceptovať svoje rozdielnosti a odlišnosti, vďaka čomu sú schopní komunikovať efektívne a otvorene, spolupracovať na dosiahnutí cieľov, ktoré boli vytýčené pre spoločné dobro. Komunita je aj spôsob ako byť spolu, zachovajúc si harmóniu tak, aby títo ľudia žijúci na území obce boli schopní využívať kolektívnu energiu mnohonásobne väčšiu, ako je len úsilie individuálne sa správajúceho jedinca. Komunitou môžeme považovať aj územný obvod obce, v ktorom sa občania stotožnili so svojím bývaním, prácou a relaxom.

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje Základná škola s materskou školou Zázrivá, ktorá je zriadená obcou, ako škola s právnou subjektivitou.

- v roku 2017 navštevovalo:
 - základnú školu - 213 žiakov,
 - materskú školu - 70 detí, z toho 21 predškolákov
- personálne obsadenie:
 - pedagogickí zamestnanci – 24
 - nepedagogickí pracovníci – 13
- na mimoškolské aktivity sú zriadené:
 - Školský klub detí
 - Centrum voľného času

ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- súkromná lekárnica pre dospelých - MUDr. Antónia Truchlá
- súkromná lekárnica pre deti a dospelých - MUDr. Miroslava Ondrejková
- súkromná zubná ambulancia - MUDr. Vendelín Ťažandlák
- súkromná lekáreň - Mgr. Jiřina Medvecká

KULTÚRA

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec prostredníctvom miestneho kultúrneho strediska, ktoré usporadúva, tvorivé dielne pre deti, hudobné a iné spoločenské podujatia (napr. Deň matiek, Deň úcty k starším, Deň detí, Zázrivské halušky, Zázrivské dni, Stavanie a váľanie mája, Zázrivská inverzia, a iné)

Obec má zriadenú aj obecnú knižnicu, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je:

- utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond,
- poskytovať základné knižnično-informačné služby.

HOSPODÁRSTVO

Keďže Obec Zázrivá patrí k pomerne veľkým obciam Oravy, má dobré zastúpenie rôznych typov podnikateľských subjektov.

Najvýznamnejší podnikateľské subjekty v obci:

• Slovenská pošta	• Stolárstvo Matúš Zázrivá
• COOP Jednota Trstená	• Mních s.r.o. Zázrivá
• RODEFA Zázrivá	• Urbár pozemkové spoločenstvo Zázrivá
• Konzum FELA Zázrivá	• Okružlica pozemkové spoločenstvo Zázrivá
• Večierka Zázrivá	Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci:
• Potraviny D+D Zázrivá	• Poľnohospodárske družstvo Párnica - dvor Zázrivá, súkromne hospodáriaci roľníci
• Potraviny Záhňová Zázrivá	• SYREX - výroba syrových výrobkov
• Reštaurácie a pohostinstvá – Bar Solisko, Skala, Jánošíkov dvor, Pohostinstvo - Smolková, Stará krčma, Central Cafe Bar	• Výroba syrových výrobkov Púčeková
• Horský hotel Zázrivá - Havrania	• Výroba syrových výrobkov Luptáková
• Iné menšie ubytovacie služby	• Výroba syrových výrobkov Záhň Ján,
Najvýznamnejší priemysel v obci:	• Výroba syrových výrobkov Záhň Albín
• Drevospol Zázrivá	• Výroba syrových výrobkov Mandincová
• Drevodom Zázrivá	• Iné menšie výrobné syrových korbáčov
• Stolárstvo Gaššo	
• MATÚŠSTAV s.r.o. Zázrivá	

ANALÝZA POSKYTOVANÝCH SLUŽIEB

Legislatívny rámec sociálnych služieb

Forma sociálnej služby

Sociálna služba sa poskytuje ambulantnou, terénnou, pobytovou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

a) Ambulantná forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby. Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie.

b) Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí. Túto formu sociálnej služby možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii. Terénne programy sa vykonávajú odbornými alebo inými činnosťami.

c) Pobytová forma sociálnej služby v zariadení sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná alebo týždenná sociálna služba. Týždenná sa neposkytuje počas sobôt a nedeľ, štátnych sviatkov a ďalších dní pracovného pokoja; ak štátny sviatok alebo ďalší deň pracovného pokoja pripadne na pracovný deň, možno týždennú sociálnu službu poskytovať aj počas týchto dní.

Pri poskytovaní sociálnych služieb majú prednosť terénna alebo ambulantná sociálna služba. Ak ani jedna dostatočne nerieši nepriaznivú situáciu fyzickej osoby, poskytne sa pobytová sociálna služba. Pri poskytnutí tejto formy má prednosť týždenná pobytová služba pred celoročnou.

Ak je to potrebné a účelné, sociálnu službu možno poskytovať aj inou formou, napríklad pomocou telekomunikačných technológií.

SOCIÁLNE SLUŽBY PODĽA DRUHU SÚ :

a) **sociálne služby krízovej intervencie**, ktorými sú terénna sociálna služba krízovej intervencie, poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach (nizkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania) a nizkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,

b) **sociálne služby na podporu rodiny s deťmi** sú pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života, služba na podporu

zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa a služba včasnej intervencie,

c) **sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** sú poskytované sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár), domáca opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská služba, predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie a požičiavanie pomôcok,

d) **sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií**, ktorými sú monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,

e) **podporné služby**, ktorými sú odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, podpora samostatného bývania, poskytovanie sociálnej služby v jedálni, poskytovanie sociálnej služby v práci a poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

POPIS A ŠPECIFICKÁ ANALÝZA CIEĽOVÝCH SKUPÍN

Cieľom komunitného plánovania je poskytnúť obyvateľom obce pomoc pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie. Pomoc sa poskytuje sociálnymi službami. Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na :

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,

- zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Obyvatelia sa môžu ocitnúť v nepriaznivej sociálnej situácii. Nepriaznivá sociálna situácia je legislatívne vymedzená ako ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z rôznych dôvodov:

a) nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,

b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,

c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,

d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,

e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,

f) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,

g) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,

h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,

i) z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

ANALÝZA DOSTUPNOSTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Na sociálne služby sú odkázané predovšetkým tie skupiny osôb, ktoré podporu a pomoc nemôžu získať iným štandardným spôsobom (napr. s pomocou rodiny) ako prostredníctvom sociálnych služieb.

Z hľadiska početnosti prijímateľov sociálnych služieb prvenstvo patrí sociálnej kategórii populácie – seniorov, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity (predproduktívnej a produktívnej). K závažným problémom starostlivosti o seniorov patrí prepojenie zdravotnej a sociálnej problematiky a k nim sa pripája ich sociálne postavenie v rodine a v spoločnosti.

Optimálna forma starostlivosti o seniorov je starostlivosť poskytovaná v ich domácom prostredí. Väčšina starších občanov chce zostať vo svojich domácnostiach tak dlho ako je to možné, čo obvykle závisí od zdravotného stavu seniora a jeho sociálneho zázemia. Sociálne zázemie je určované viacerými faktormi, medzi ktoré patrí schopnosť pokryť výdavky domácnosti, pomoc rodinných príslušníkov pri zabezpečovaní životných potrieb, sociálna integrácia jednotlivca, schopnosť vyvíjať aktivity vo vyššom veku, životný program a životná náplň, jednoducho celková kvalita života.

V súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb bude nutné do roku 2020 zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho, nediskriminačného prístupu, s dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity, zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby, zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže, deinštitucionalizovať sociálne služby, presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti, zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v medzinárodných ľudsko-právnych dokumentoch, ale aj s princípmi Európskeho spoločenstva o rozvoji sociálnych služieb orientovaných na občana. Vzhľadom na dôsledky starnutia populácie spojené i s predlžujúcim sa vekom dožitia, spojeným s nárastom počtu starších ľudí odkázaných na dlhodobú sociálno-zdravotnú starostlivosť, je potrebné vytvárať podmienky na dostupnosť a udržateľnosť tejto

starostlivosti. Obyvatelia obce, ako prijímatelia sociálnych služieb, majú právo na primerane dostupnú sieť kvalitných sociálnych služieb, aj z dôvodu, že sú poskytované s použitím verejných finančných prostriedkov.

Pod pojmom dostupnosť sa rozumie možnosť dostať sociálnu službu v prípade, že ju človek odkázaný na sociálnu pomoc potrebuje. Dostupnosť má viac dimenzií:

- geografickú (vzdialenosť a časová dostupnosť),
- finančnú (možnosť zabezpečiť si službu svojím príjmom),
- sociálnu (dostupnosť pre všetky vrstvy obyvateľstva),
- kapacitnú (ide o maximálnu kapacitu poskytovateľa poskytnúť sociálnu službu v určitom časovom úseku určitému počtu prijímateľov, prepočítanú na jednotku výkonu konkrétnej sociálnej služby napr. počet lôžok na 20 tisíc obyvateľov).

DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb boli dostupné údaje v územnom obvode obce, získané osobným, telefonickým a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi sociálnych služieb od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. V zmysle zákona o sociálnych službách má poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí klienta prednosť pred pobytovou formou. Z uvedeného dôvodu sa kladie, a aj v budúcnosti bude klásť dôraz na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb, čo je aj v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na obdobie rokov 2015 – 2020. Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce.

SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU POSKYTOVANÉ V OBCI ZÁZRIVÁ:

Druh/forma služby	Poskytovateľ	Dostupnosť	Kapacita	Kontakt
Zariadenie pre seniorov	ZSS Nestor, o.z. Zázrivá	Zázrivá	66 lôžok	ZSS Nestor o. z. Stred č. 449, 027 05 Zázrivá tel.: 043/ 552 62 38, 0905 248 370 e-mail: socialna@rezidencianestor.sk www.rezidencianestor.sk
Zariadenie pre seniorov	Spišská katolícka charita DOM CHARITAS, Zázrivá	Zázrivá	15 lôžok	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie Stred 416, 027 05 Zázrivá telefón: 043 / 5896 226 mobil: 0911 / 320 521 e-mail: jan.mahut@caritas.sk www.dchspm.caritas.sk
Zariadenie pre seniorov	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Terchová, pracovisko Zázrivá, Havrania 35	Zázrivá	21 lôžok	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Terchová Andreja Hlinku 234/8 01306 Terchová pracovisko Zázrivá Havrania 35, 027 05 Zázrivá tel.: +421 415695028 e-mail: zhajna@vuczilina.sk www.terchova.dsszsk.sk/
Opatrovateľská služba	Spišská katolícka charita	Zázrivá	14 klientov	ADS Charitas Dolný Kubín Nám. J. Vojtaššáka 1551, 026 01 Dolný Kubín Telefón: 043/58 64 039 Fax: 043/58 64 039 Web stránka: www.caritas.sk
Domov sociálnych služieb	Spišská katolícka charita	Zázrivá	10 lôžok	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie Stred 416, 027 05 Zázrivá telefón: 043 / 5896 226 mobil: 0911 / 320 521 e-mail: jan.mahut@caritas.sk www.dchspm.caritas.sk

Denný stacionár	ZSS Nestor, o.z. Zázrivá	Zázrivá	10 lôžok - 01.01.2018 zrušená, z dôvodu nezáujmu	ZSS Nestor o. z. Stred č. 449, 027 05 Zázrivá tel.: 043/ 552 62 38, 0905 248 370 e-mail: socialna@rezidencianestor.sk www.rezidencianestor.sk
Zariadenie opatrovateľskej služby	ZSS Nestor, o.z. Zázrivá	Zázrivá	63 lôžok	ZSS Nestor o. z. Stred č. 449, 027 05 Zázrivá tel.: 043/ 552 62 38, 0905 248 370 e-mail: socialna@rezidencianestor.sk www.rezidencianestor.sk
Denný stacionár	Spišská katolícka charita DOM CHARITAS, Zázrivá	Zázrivá	zrušená	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie Stred 416, 027 05 Zázrivá telefón: 043 / 5896 226 mobil: 0911 / 320 521 e-mail: jan.mahut@caritas.sk www.dchspm.caritas.sk
Prepravná služba	ZSS Nestor, o.z. Zázrivá	Zázrivá	2 vozidlá	ZSS Nestor o. z. Stred č. 449, 027 05 Zázrivá tel.: 043/ 552 62 38, 0905 248 370 e-mail: socialna@rezidencianestor.sk www.rezidencianestor.sk
Špecializované zariadenie	ZSS Nestor, o.z. Zázrivá	Zázrivá	23 lôžok	ZSS Nestor o. z. Stred č. 449, 027 05 Zázrivá tel.: 043/ 552 62 38, 0905 248 370 e-mail: socialna@rezidencianestor.sk www.rezidencianestor.sk
Špecializované zariadenie	Spišská katolícka charita DOM CHARITAS, Zázrivá	Zázrivá	7 lôžka	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie Stred 416, 027 05 Zázrivá telefón: 043 / 5896 226 mobil: 0911 / 320 521 e-mail: jan.mahut@caritas.sk www.dchspm.caritas.sk

Tabuľka č. 1 - Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

Druh/forma služby	Poskytovateľ	Dostupnosť	Kapacita	Kontakt
Sociálne služby krízovej intervencie - Základné sociálne poradenstvo	KC EDUKOS Dolný Kubín	Územný obvod mesta Dolný Kubín a ŽSK	100 klientov mesačne	Konzultačné a informačné centrum EDUKOS Ťatliakova 2051/8, 026 01 Dolný Kubín tel.: 0911 802 485, 0948 101 878, 0915 869 571 e-mail: edukos@edukos.sk www.edukos.sk
Sociálne služby krízovej intervencie - Špecializované sociálne poradenstvo pre nepočujúcich	KC ANEPS Žilina	Územný obvod mesta Dolný Kubín a ŽSK	Po dohode a podľa potreby	Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina Kálov 17, 010 01 Žilina tel.: +421 (0)908 436 721, +421 (0) 908 436 721 e-mail: nepocujucizilina@gmail.com www.kcanepsza.sk
Sociálne služby krízovej intervencie - Nocľaháreň	Mesto Dolný Kubín	Územný obvod mesta Dolný Kubín	12 lôžok	Nocľaháreň STOP-ŠANCA-KOTVA M. R. Štefánika 1850/50, 02601 Dolný Kubín tel.: +421 435814471 e-mail: socialne@dolnykubin.sk
Sociálne služby krízovej intervencie - Zariadenie núdzového bývania	Centrum sociálnych služieb PRAMEŇ	Územný obvod mesta Dolný Kubín	16 lôžok	Centrum sociálnych služieb PRAMEŇ Matuškova 1631 02601 Dolný Kubín tel.: +421 435814471 e-mail: socialne@dolnykubin.sk
Sociálne služby krízovej intervencie - Útulok	Centrum sociálnych služieb PRAMEŇ	Územný obvod mesta Dolný Kubín	16 lôžok	Centrum sociálnych služieb PRAMEŇ Matuškova 1631 02601 Dolný Kubín tel.: +421 435814471 e-mail: socialne@dolnykubin.sk
Sociálne služby krízovej intervencie - Tímočnícka služba	KC ANEPS Žilina	Územný obvod mesta Dolný Kubín a ŽSK	Po dohode a podľa potreby	Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina Kálov 17, 010 01 Žilina tel.: +421 (0)908 436 721, +421 (0) 908 436 721 e-mail: nepocujucizilina@gmail.com www.kcanepsza.sk

Tabuľka č. 2 - Dostupnosť vybraných ostatných sociálnych služieb poskytovaných s pôsobnosťou okolia územia obce Zázrivá

Druh/forma služby	Poskytovateľ	Dostupnosť	Kapacita	Kontakt
Domov sociálnych služieb	Centrum sociálnych služieb PRAMEŇ	Územný obvod mesta Dolný Kubín	25 klientov ambulantná 19 klientov pobytová týždenná	Centrum sociálnych služieb PRAMEŇ Matušková 1631 02601 Dolný Kubín tel.: +421 435814471 e-mail: socialne@dolnykubin.sk
Domov sociálnych služieb	Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	Novoť	43 lôžok	Centrum sociálnych služieb STUDIENKA 029 55 Novoť 976 Tel: 043/559 01 97, 559 02 87 e-mail: css.studienka@vuczilina.sk
Domov sociálnych služieb	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Dolný Kubín	Územný obvod mesta Dolný Kubín	20 lôžok	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Dolný Kubín M. Hattalu 2161, 026 01 Dolný Kubín tel.: 043/ 588 4880, 0905 752 932 e-mail: dddk@vuczilina.sk www.hattalu.dsszsk.s
Domov sociálnych služieb	Centrum sociálnych služieb ORAVA	Tvrdošín	44 lôžok	Centrum sociálnych služieb ORAVA Medvedzie 136, 027 44 Tvrdošín tel.: 043 5831 822 e-mail: sekriiad@vuczilina.sk www.cssorava.sk

Tabuľka č. 3 - Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku s pôsobnosťou okolia územia obce Zázrivá

Druh/forma služby	Poskytovateľ	Dostupnosť	Kapacita	Kontakt
Linka pomoci - Urgentná pomoc pri intoxikácii drogami	Národné toxikologické informačné centrum	02/547 74 166 24 - hodinová konzultačná služba pri akútnych intoxikáciách	neudáva sa	Národné toxikologické informačné centrum Klinika pracovného lekárstva a toxikológie LFUK FNsP akad.L.Dérera Limbová 5, 833 05 Bratislava Tel.: 02 / 547 74 166 http://www.ntic.sk
Linka pomoci - Poradňa domáce násilie	Poradenské centrum pri ZPS a DSS Dolný Kubín	0917 328 555	neudáva sa	Poradenské centrum pri ZPS a DSS Dolný Kubín tel.: 0917 328 555 e-mail: porad.centrumorava@gmail.com
Linka pomoci - Poradňa patologické hráčstvo	Centrum pre liečbu drogových závislostí	0800 800 900 Prevádzkový čas: Pondelok – Piatok 9:00 – 17:00 hod. Mimo prevádzkových hodín je k dispozícii záznamník	neudáva sa	Centrum pre liečbu drogových závislostí Hraničná 2, 821 05 Bratislava tel.: 02/ 53 41 74 64 e-mail: cpldz@cpldz.sk www.cpldz.sk
Linka pomoci - Poradňa pre mladých	IPčko	0949 760 570	neudáva sa	IPčko Na vršku 6, 811 01 Bratislava tel.: +421949 760 570 e-mail: ipcko@ipcko.sk www.ipcko.sk
Linka pomoci - Poradňa pre seniorov	Fórum pre pomoc starším – národná sieť s finančnou podporou s poradenskou spoločnosťou Deloitte Slovensko	SENIOR LINKA 0800 172 500 NONSTOP dostupná na bezplatnom telefónnom čísle	neudáva sa	Fórum pre pomoc starším - národná sieť Záhradnícka 24, 971 01 Prievidza tel.: 046/542 03 49 e-mail: forumlubica@gmail.com

Tabuľka č. 4 - Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií - Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

V obci pôsobia sociálne zariadenia, v ktorých je možné zabezpečiť sociálnu službu pobytovou formou. Opatrovateľská služba je zabezpečená prostredníctvom Spišskej katolíckej charity. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina, s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky. Na koordináciu sociálnej služby obec má vytvorenú funkciu sociálneho pracovníka – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Obec nemá terénneho pracovníka na vyhľadávanie a evidenciu občanov odkázaných na sociálnu službu. Sociálna agenda je zabezpečená interne. V poslednej dobe badať ťažkosti s umiestnením odkázaných na pomoc v zariadeniach. Je potrebné navýšiť do budúca kapacitu sociálnych zariadení pre potreby obce a regiónu v spolupráci s VÚC, regionálnym združením obcí alebo s tretím sektorom, nakoľko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami v obci. Preto obec podporuje aktivity subjektov na vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu. Vhodnou alternatívou do budúca môže byť zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania, so zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny.

Nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu subjektov poskytujúcich sociálne služby na zabezpečenie potrebných služieb pre obec.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom),
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby),
- stretnutia dôchodcov,
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným,
- v prípade potreby zabezpečenie terénnej opatrovateľskej služby,
- v prípade potreby zabezpečenie stravovania odkázaných.

Obec v prípade potreby podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce.

DEMOGRAFIA

Demografický vývoj v obci Zázrivá tak ako v Žilinskom kraji charakterizuje postupné spomaľovanie reprodukcie obyvateľstva. Znižovanie pôrodnosti sa podpisuje pod znižujúce sa prirodzené prírastky obyvateľstva. Pozitívne možno hodnotiť skutočnosť, že v okrese Námestovo sa dosahuje tretí najvyšší počet narodených na 1000 obyvateľov v rámci všetkých okresov Slovenska. Zmeny vekovej štruktúry, a to najmä znižovanie podielu detskej zložky upozorňujú na proces demografického starnutia obyvateľov kraja. Ide o trend mierneho rastu, ktorý sa pri nezmenených úmrtnostných pomeroch bude zrýchľovať, pretože sa do tejto skupiny postupne začnú presúvať silné povojnové generácie.

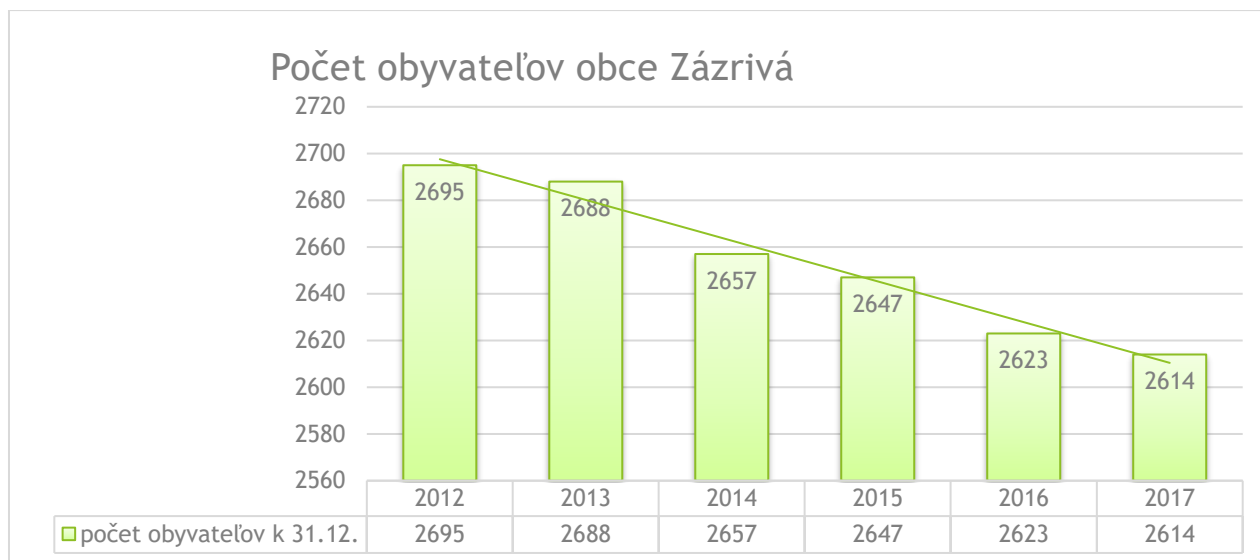
Svoj podiel na starnutí populácie má aj zlepšovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Veková štruktúra obyvateľstva patrí medzi základné demografické charakteristiky každej populácie. Je obrazom demografických procesov z minulosti i obrazom budúceho demografického vývoja.

Základným výstupom prognózy je počet obyvateľov. Do roku 2025 sa počet obyvateľstva SR zásadne nezmení. Zvýši sa približne o 120 tisíc osôb (2,25 %), pričom v prvých dvoch tretinách prognózovaného obdobia bude nárast rýchlejší, avšak nie obzvlášť razantný. Zhruba od roku 2025 by sa mal začať počet obyvateľov SR znižovať, pričom zníženie bude dlhodobé a bude mať zrýchľujúcu sa tendenciu.

Dôležitejšou demografickou charakteristikou ako počet obyvateľov, je úroveň populačného starnutia. Dobre ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov).

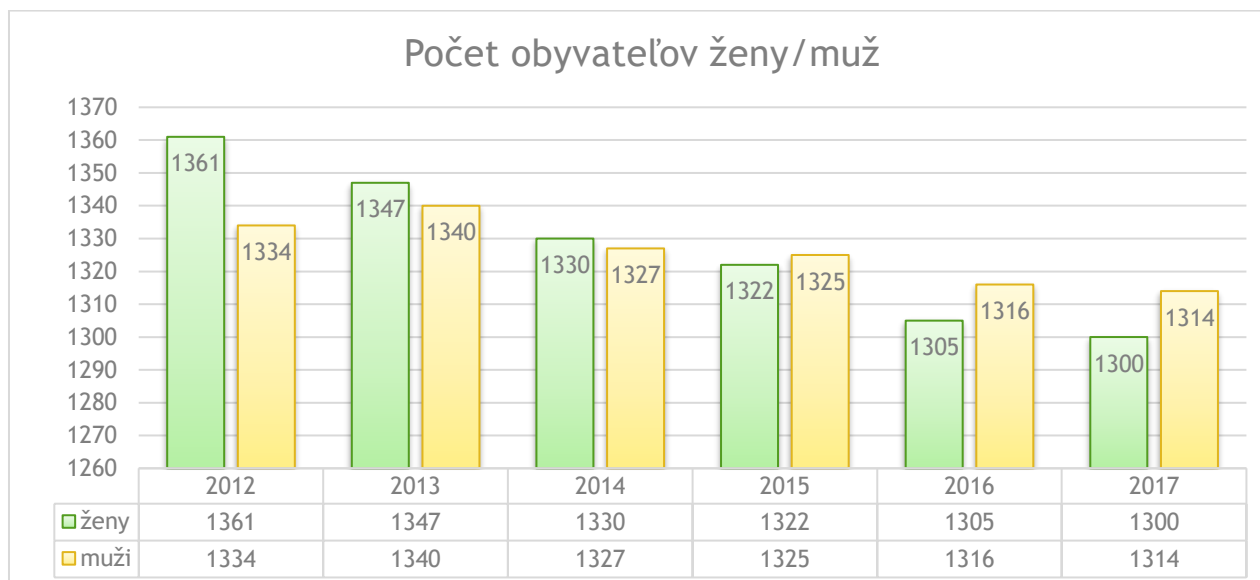

V Zázrivá je ku dňu 31.08.2018 k trvalému pobytu prihlásených 2 596 obyvateľov. Už niekoľko rokov pred sledovaným vybraným časovým úsekom komunitného plánu evidujeme negatívny jav znižujúceho sa počtu obyvateľov. Tento stav je zapríčinený vyšším počtom odšťahovaných a nižším počtom prisťahovaných osôb, ale aj vyšším počtom úmrtí, ako narodených.

Graf č. 1- Počet obyvateľov obce Zázrivá 2012 – 2017

V obci Zázrivá je vyšší počet mužov, pričom sa podiel žien na celkovom počte obyvateľov od roku 2015 zmenšuje.

Graf č. 2 - Počet obyvateľov obce Zázrivá ženy/muži 2012 – 2017

Za posledné roky evidujeme mierny nárast obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt na obec (bez konkrétnej adresy). Ku dňu 31.08.2018 evidujeme opäť v tomto roku 2018 nárast, na počet 17.

Graf č. 3 - Počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt na obec 2012 – 2017

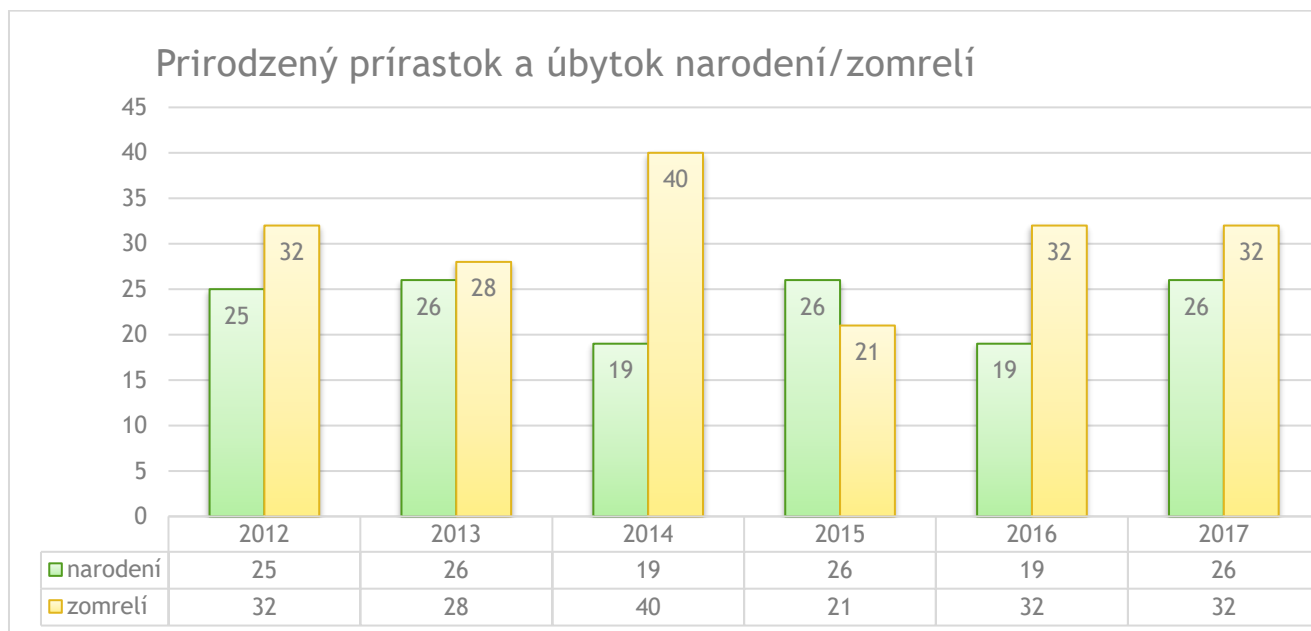
Podľa nasledovného grafu je zrejmé, že nárast obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt na obec je evidovaný v kategórii od 18 – 62 rokov. Ku dňu 31.08.2018 evidujeme v tomto roku 2018 nárast, na počet 15 obyvateľov.

Graf č. 4 - Počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt na obec Zázrivá podľa veku

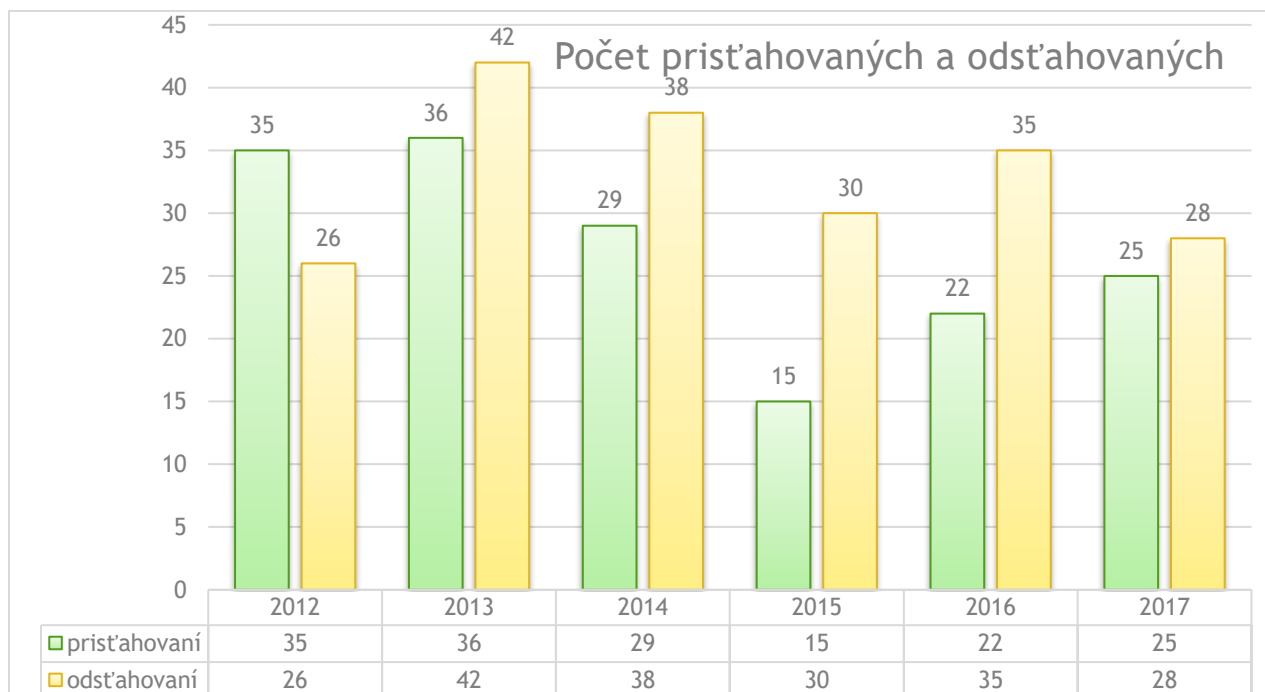

V sledovanom období je počet živonarodených detí dlhodobo nižší ako počet úmrtí. Príčiny sú rôzne, jednou z nich je určite aj fakt, že mladé rodiny častokrát odchádzajú z rodnej obce.

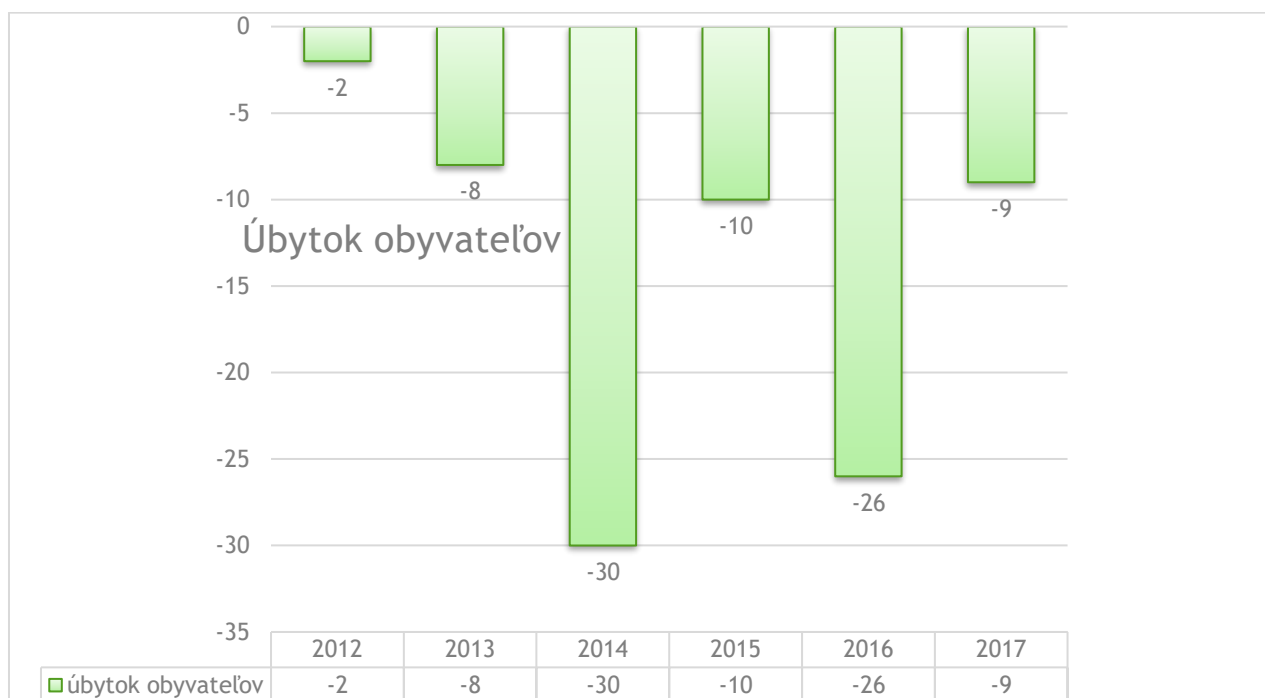

Graf č. 5 - Prirodzený prírastok a úbytok obce Zázrivá narodení/zomrelí 2012-2017

Priemerný úbytok spôsobený odhlásením z trvalého pobytu je 8 obyvateľov obce ročne.

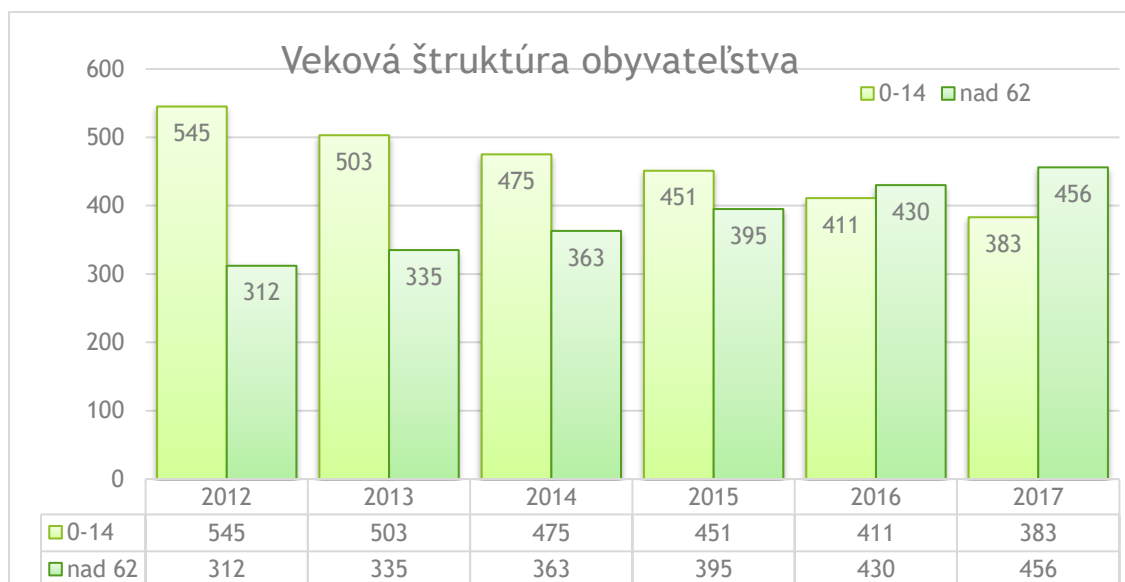

Graf č. 6 - Počet prisťahovaných a odsťahovaných obce Zázrivá 2012 – 2017

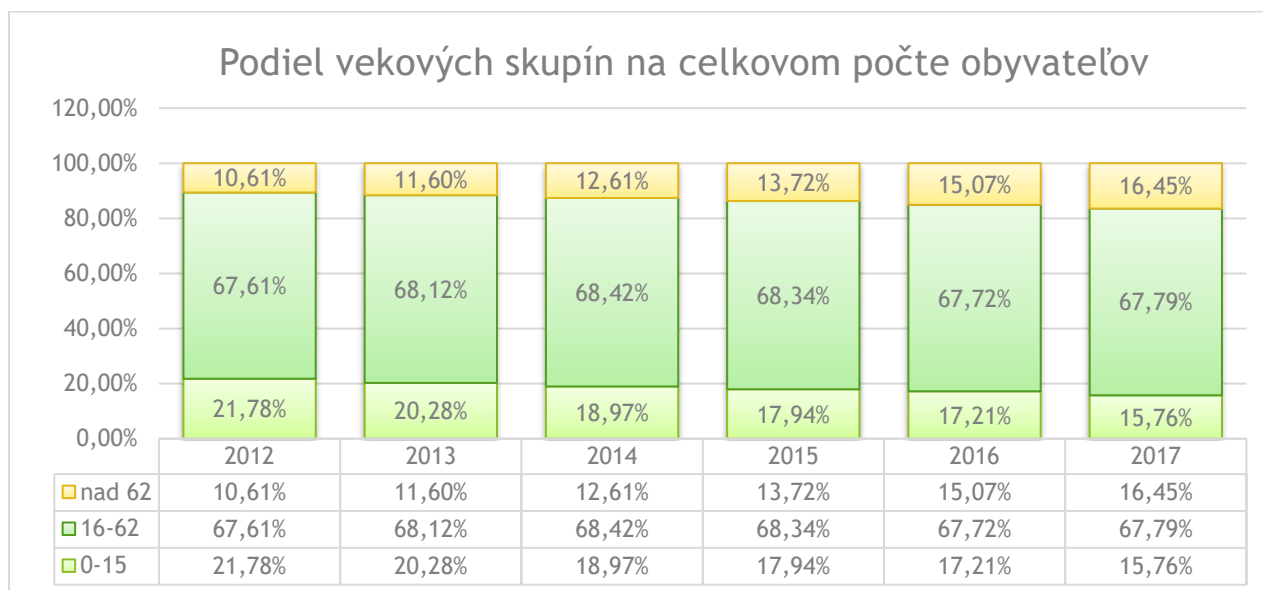

Graf č. 7 - Úbytok obyvateľov obce Zázrivá 2012 – 2017

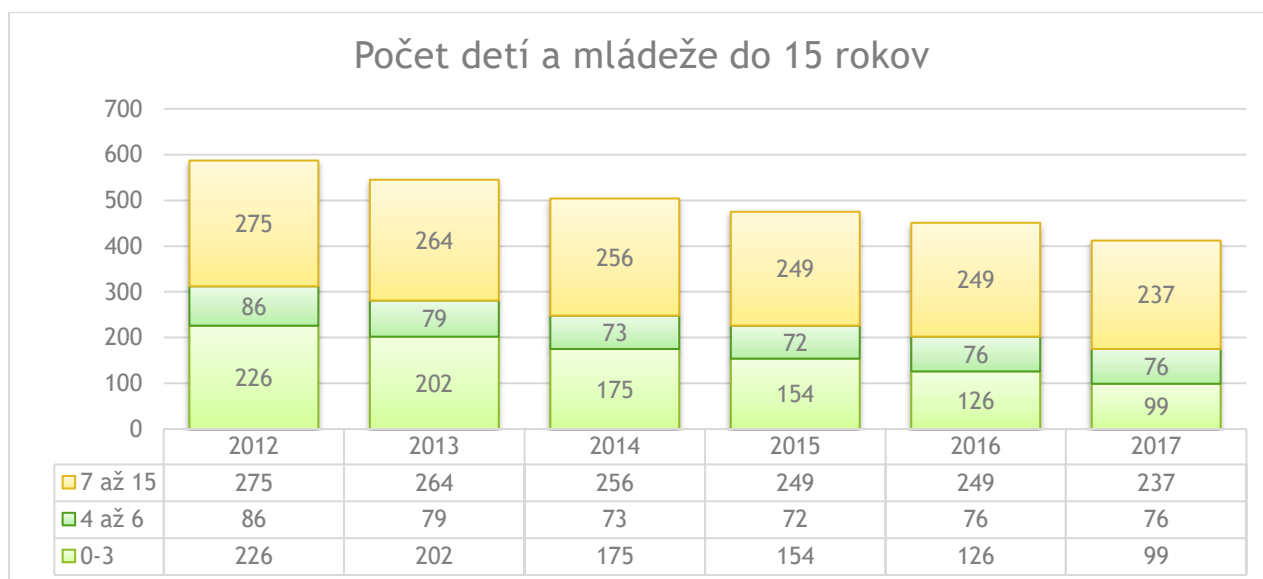
Z údajov v sledovanom období je zrejmé starnutie obyvateľstva v obci.

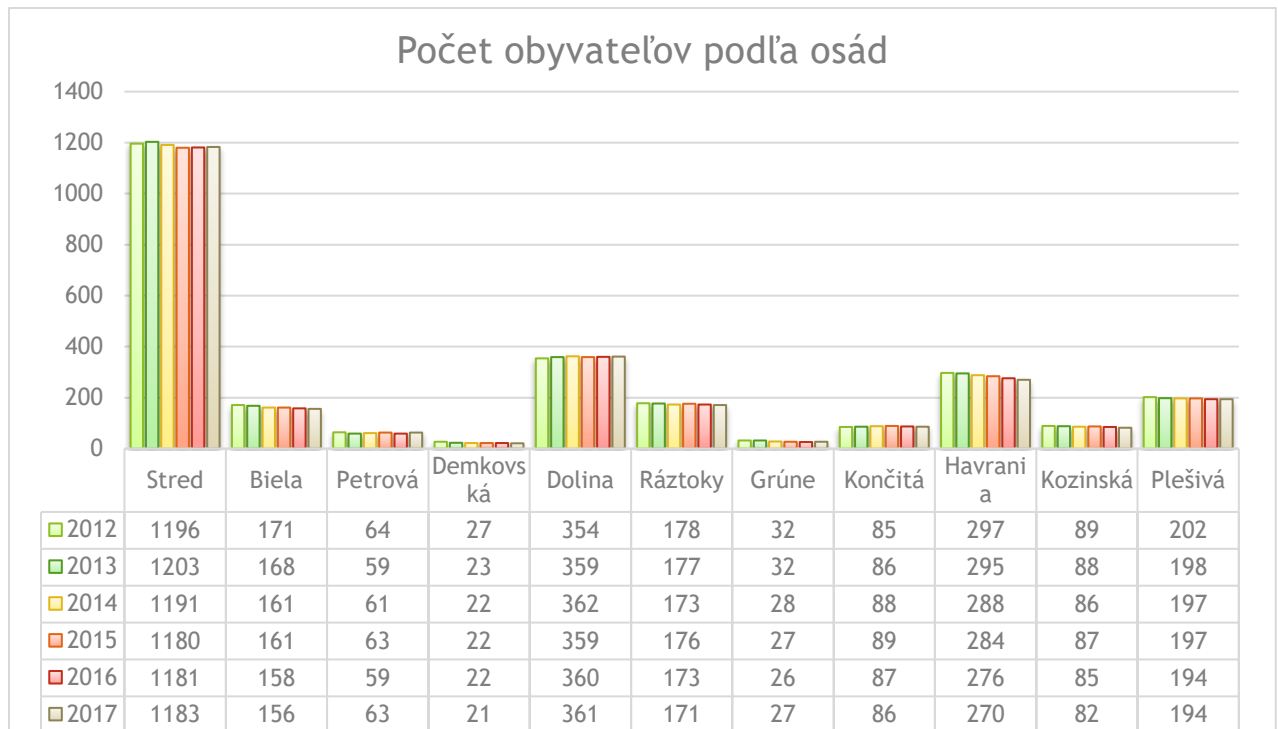
Graf č. 8 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Zázrivá vek (0 -14 rokov)/ vek (62 a viac rokov) 2012 – 2017

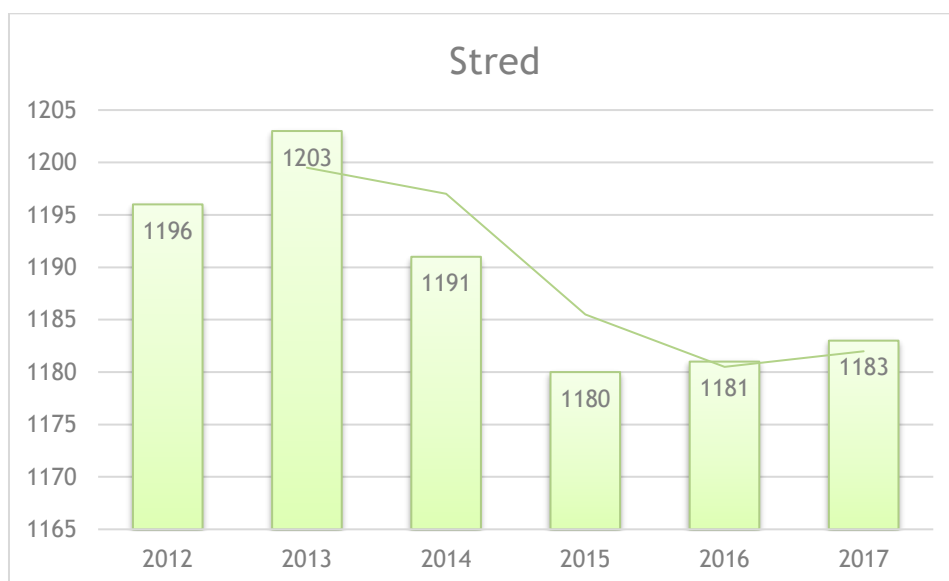
Graf č. 9 - Podiel vekových skupín na celkovom počte obyvateľov obce Zázrivá vek 0-15 rokov/ vek 15-62 rokov/vek nad 62 rokov 2012 – 2017

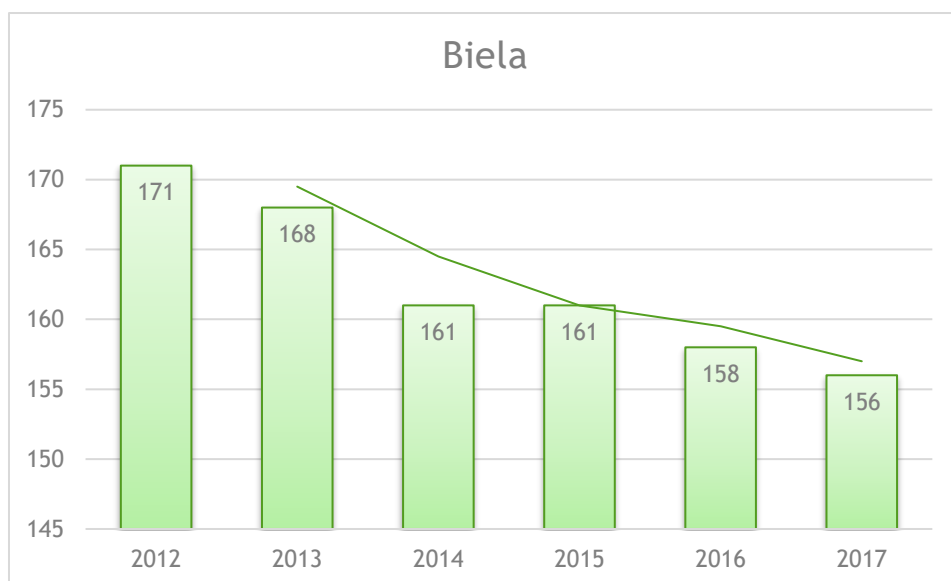
Graf č. 10 - Počet detí a mládeže do 15 rokov obce Zázrivá deti 0-3 r./ deti 3-6 r./ deti 6-15 r. 2012 – 2017

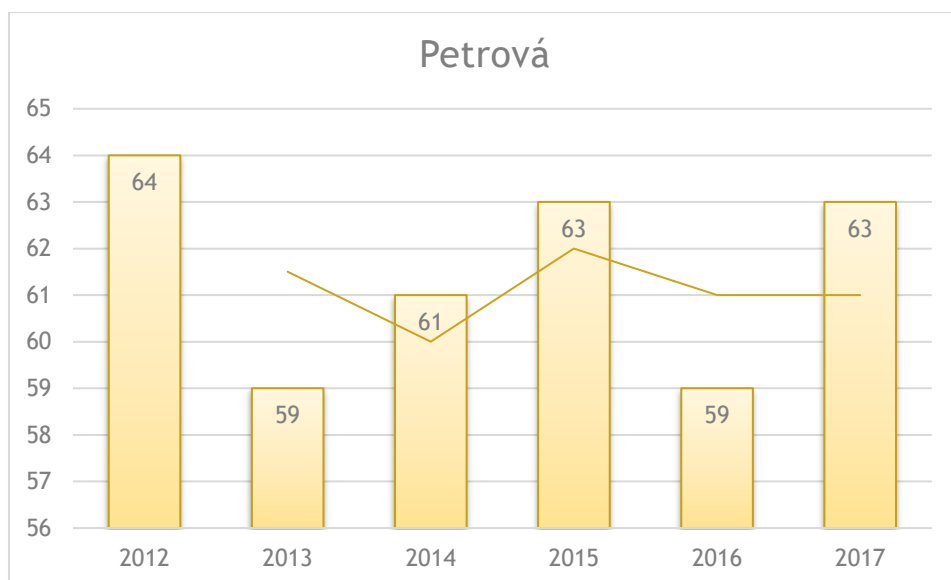
Graf č. 11 - Počet obyvateľov podľa osád obce Zázrivá 2012 – 2017

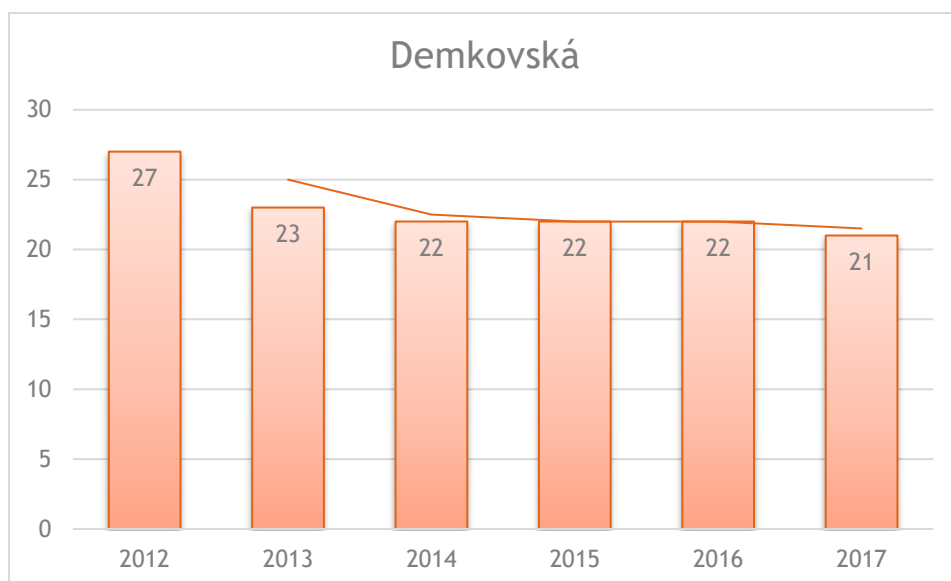
Graf č. 12 - osada Stred

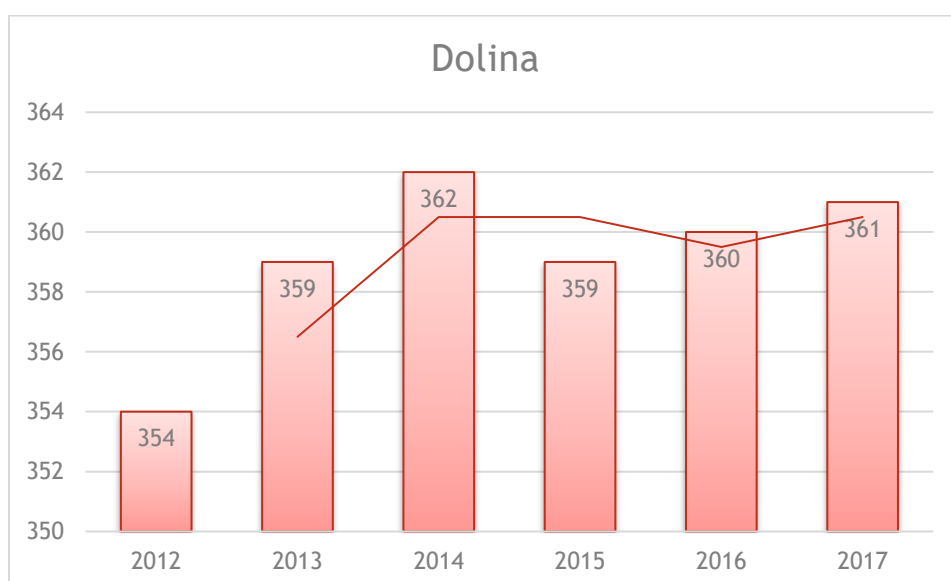
Graf č. 13 – osada Biela

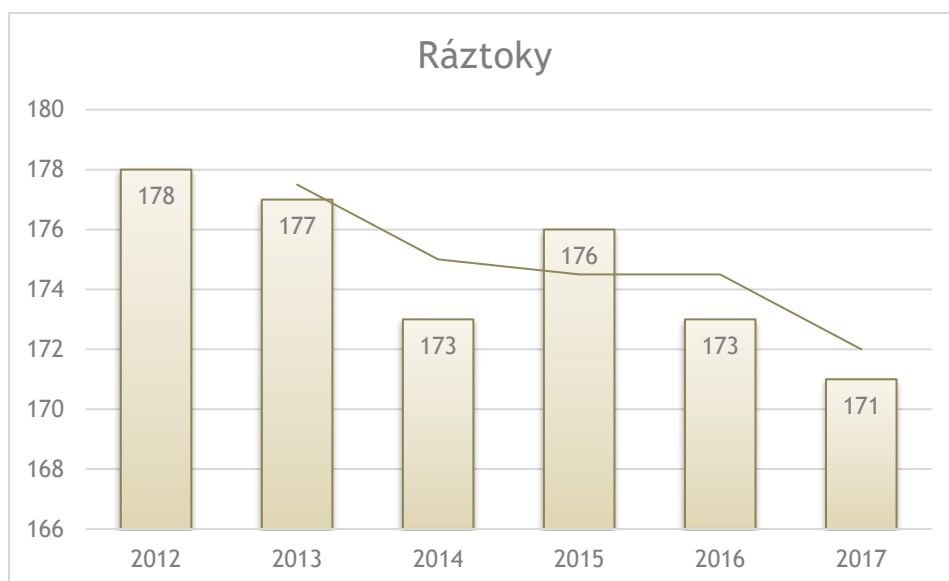
Graf č. 14 – osada Petrová

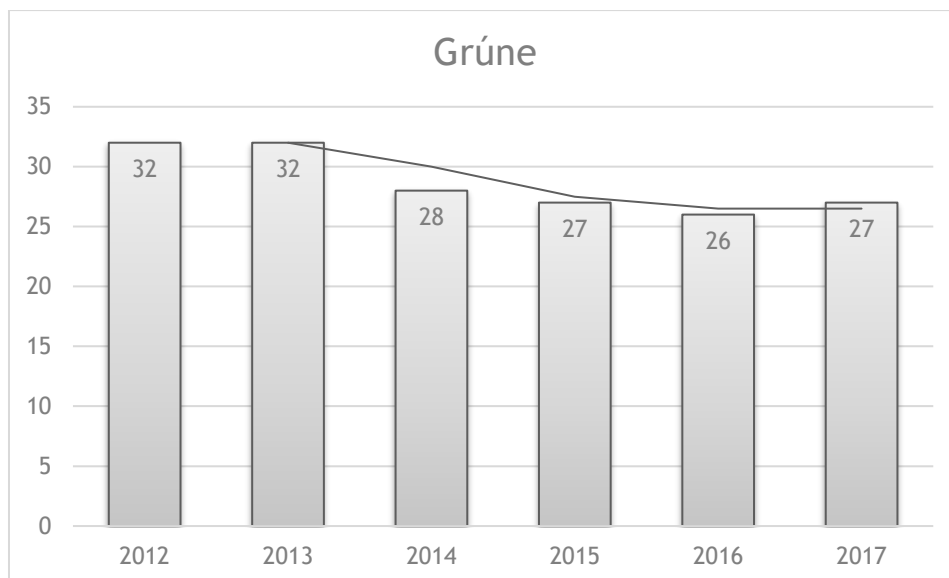
Graf č. 15 - osada Demkovská

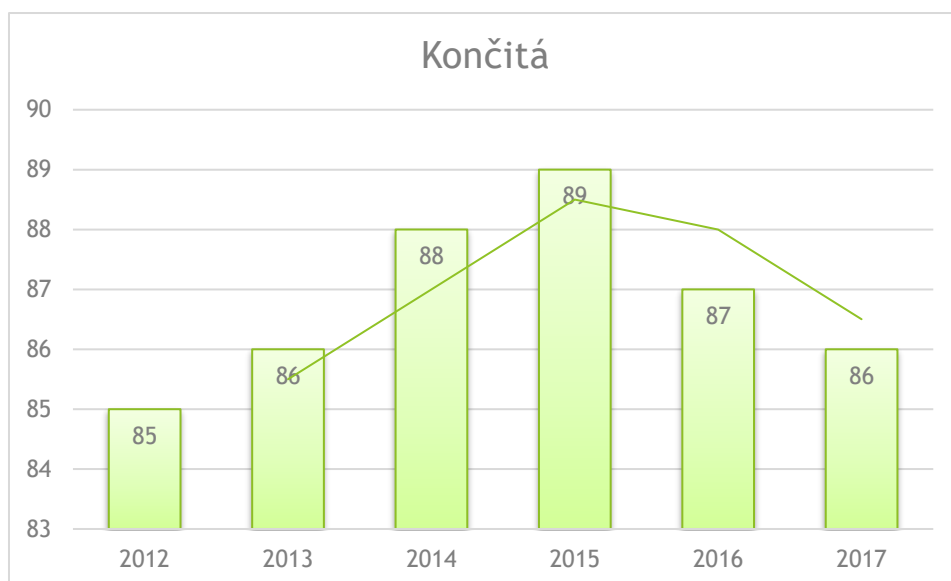
Graf č. 16 - osada Dolina

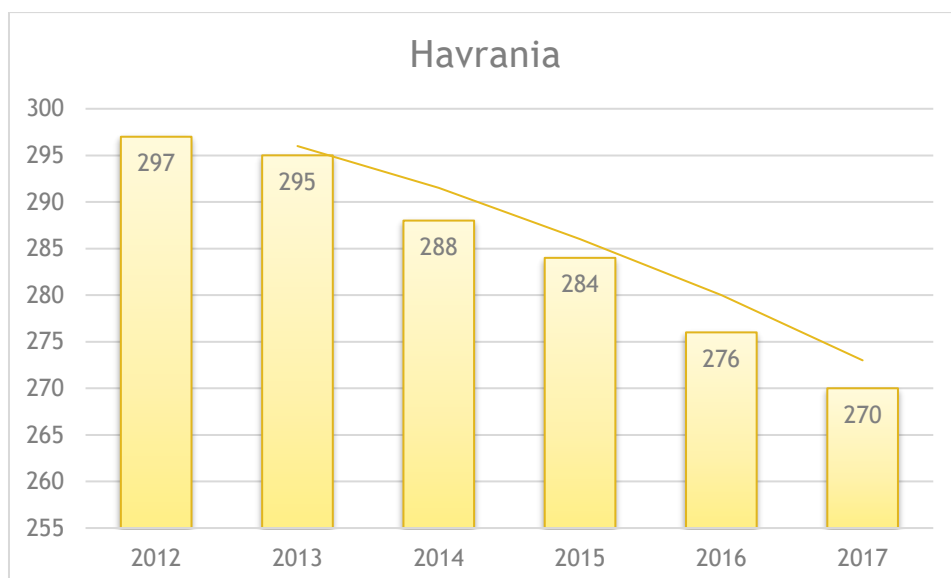
Graf č. 17 - osada Ráztoky

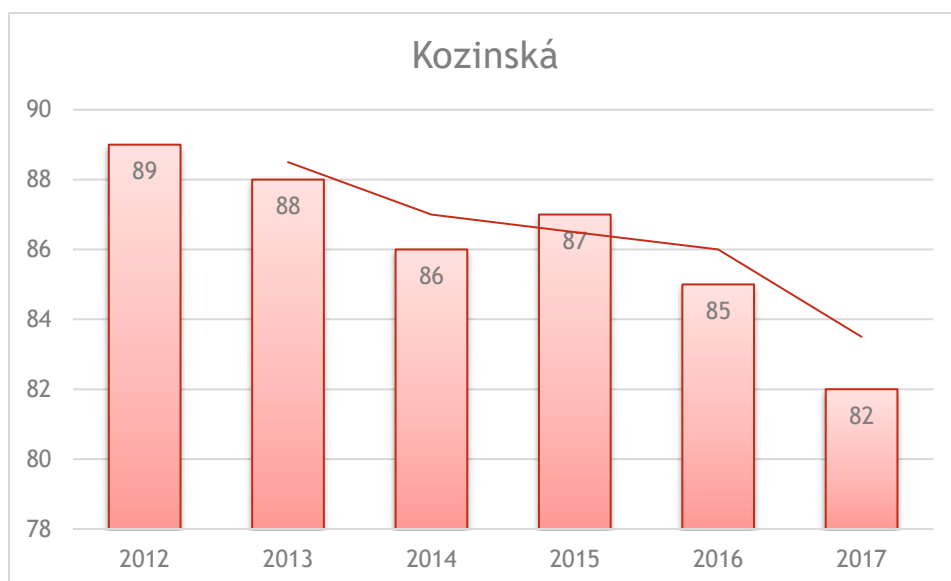
Graf č. 18 - osada Grúne

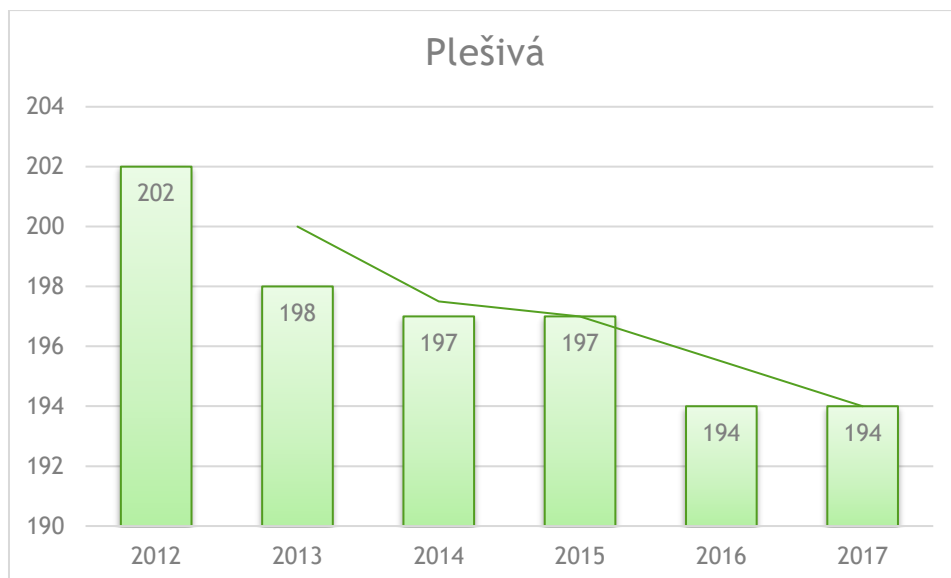
Graf č. 19 - osada Končitá

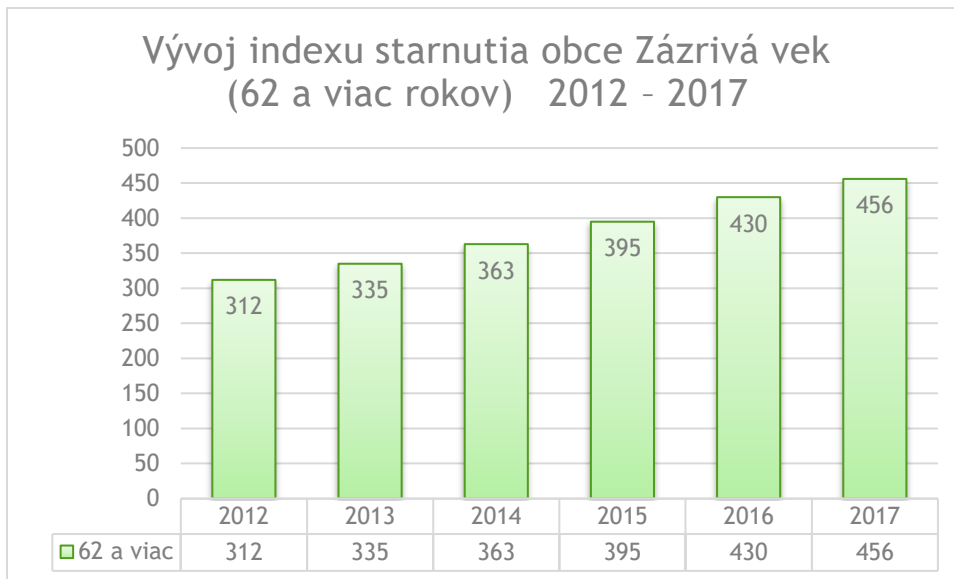
Graf č. 20 - osada Havrania

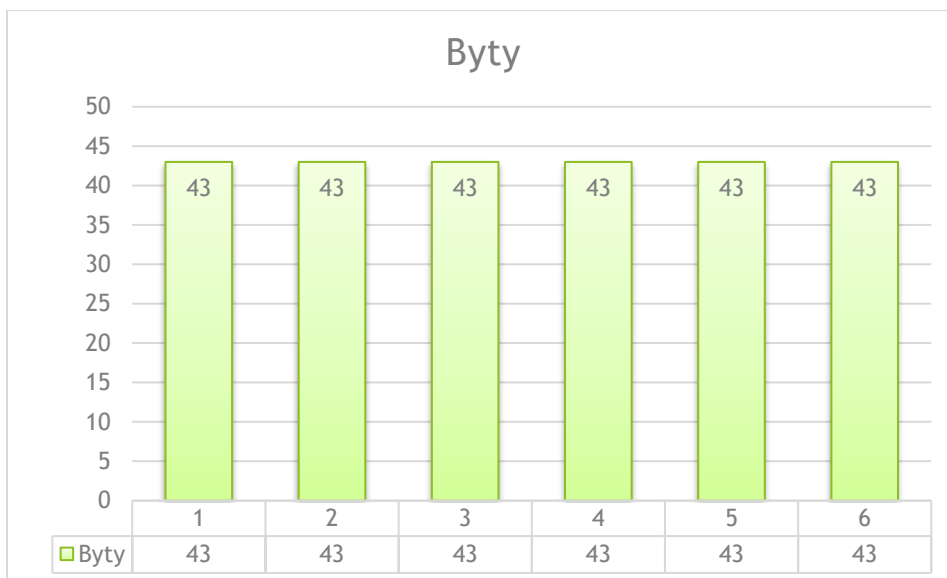
Graf č. 21 - osada Kozinská

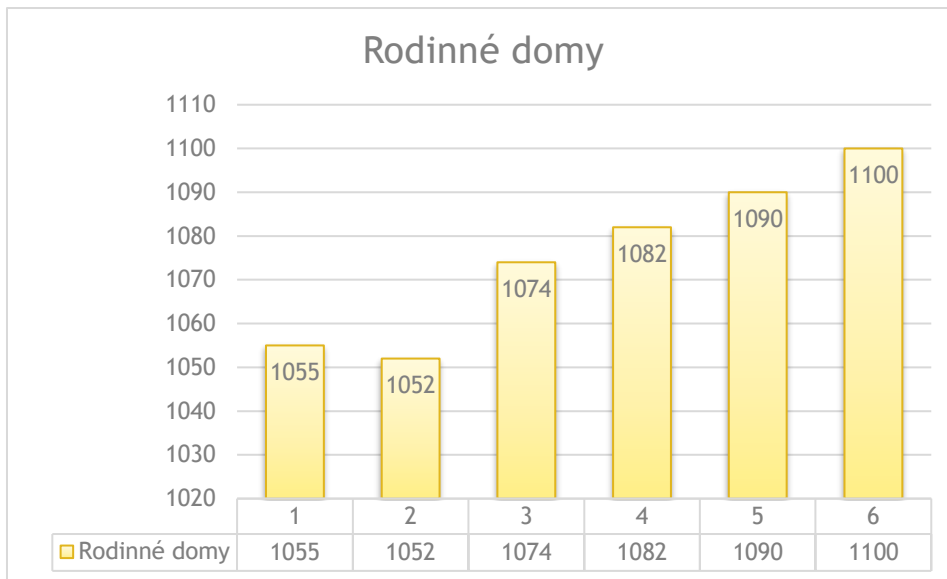
Graf č. 22 - osada Plešivá

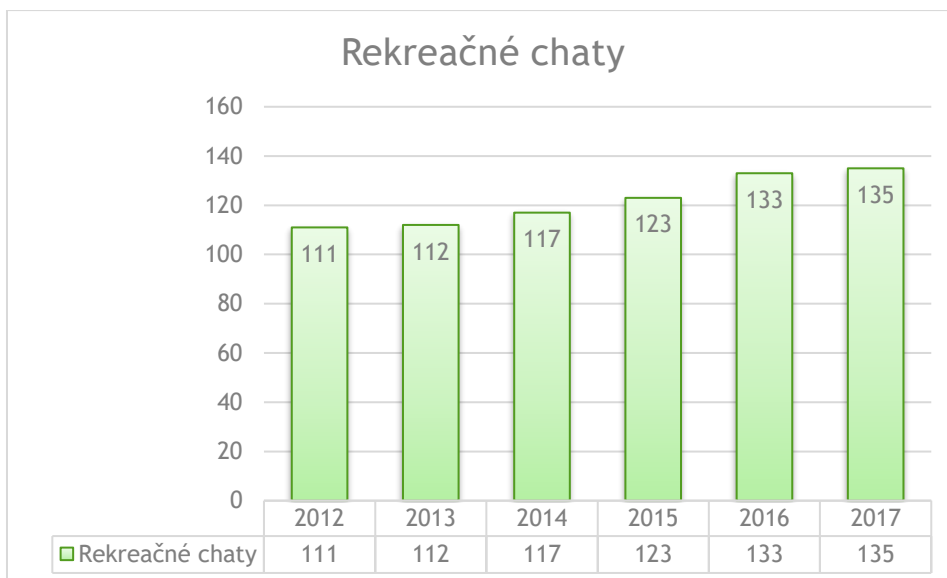
Graf č. 23 - Vývoj indexu starnutia obce Zázrivá vek (62 a viac rokov) 2012 – 2017

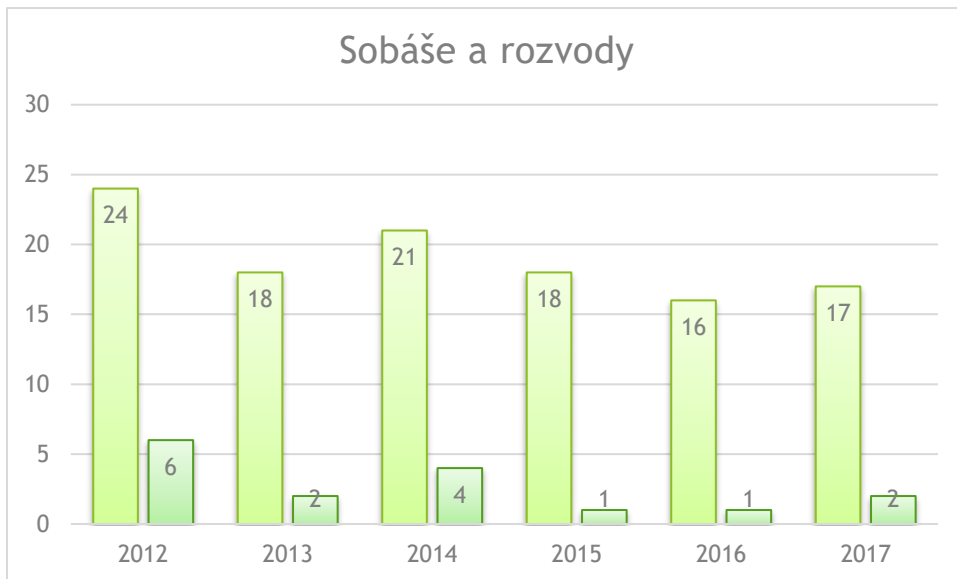
Graf č. 24 - Počet bytov obce Zázrivá 2012 – 2017

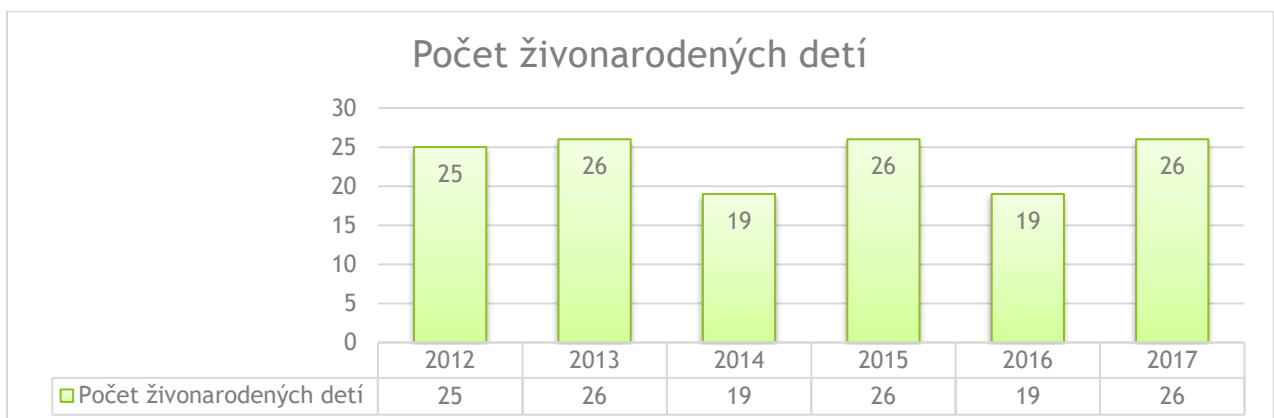
Graf č. 25 - Počet rodinných domov obce Zázrivá 2012 – 2017

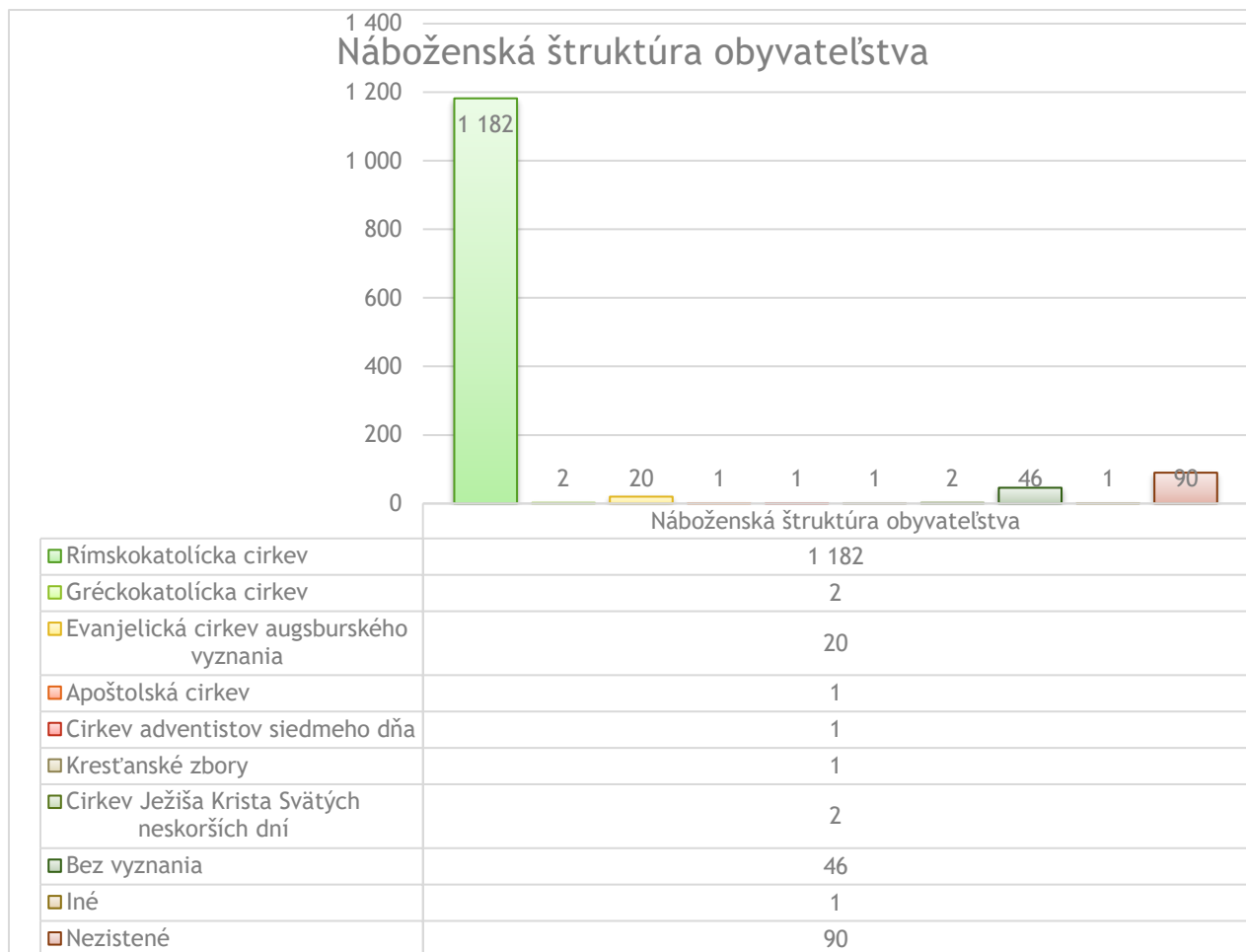
Graf č. 26 - Počet rekreačných chat a chalúp obce Zázrivá 2012 – 2017

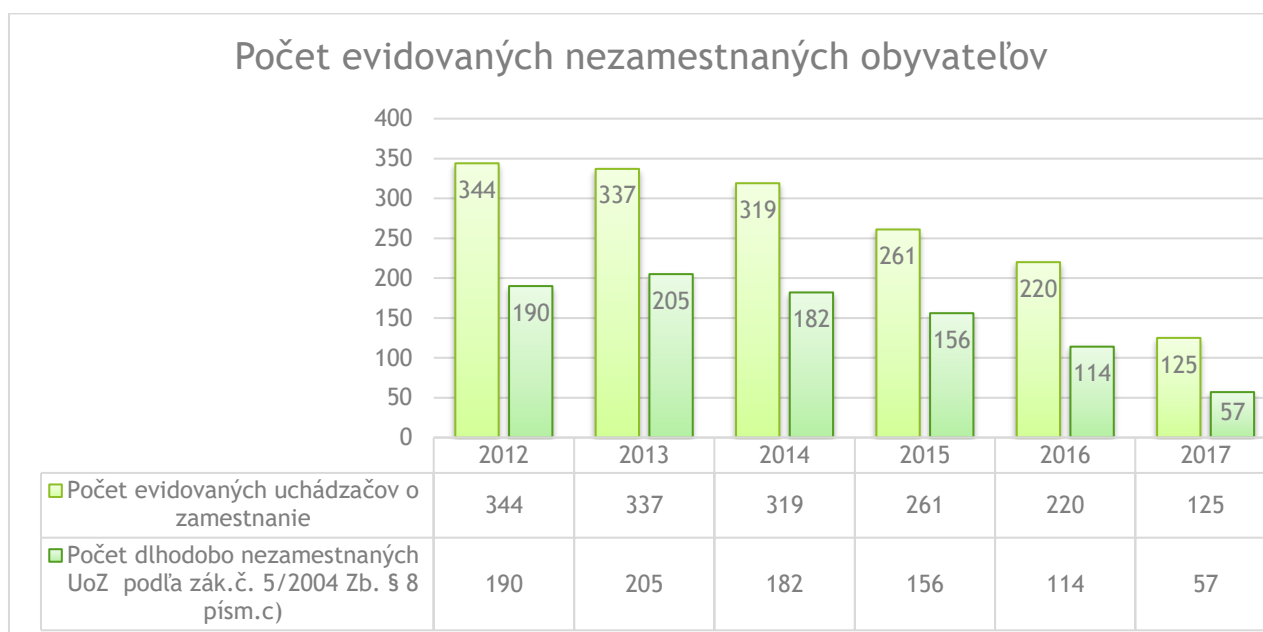
Graf č. 27 - Sobáše a rozvody obce Zázrivá 2012 – 2017

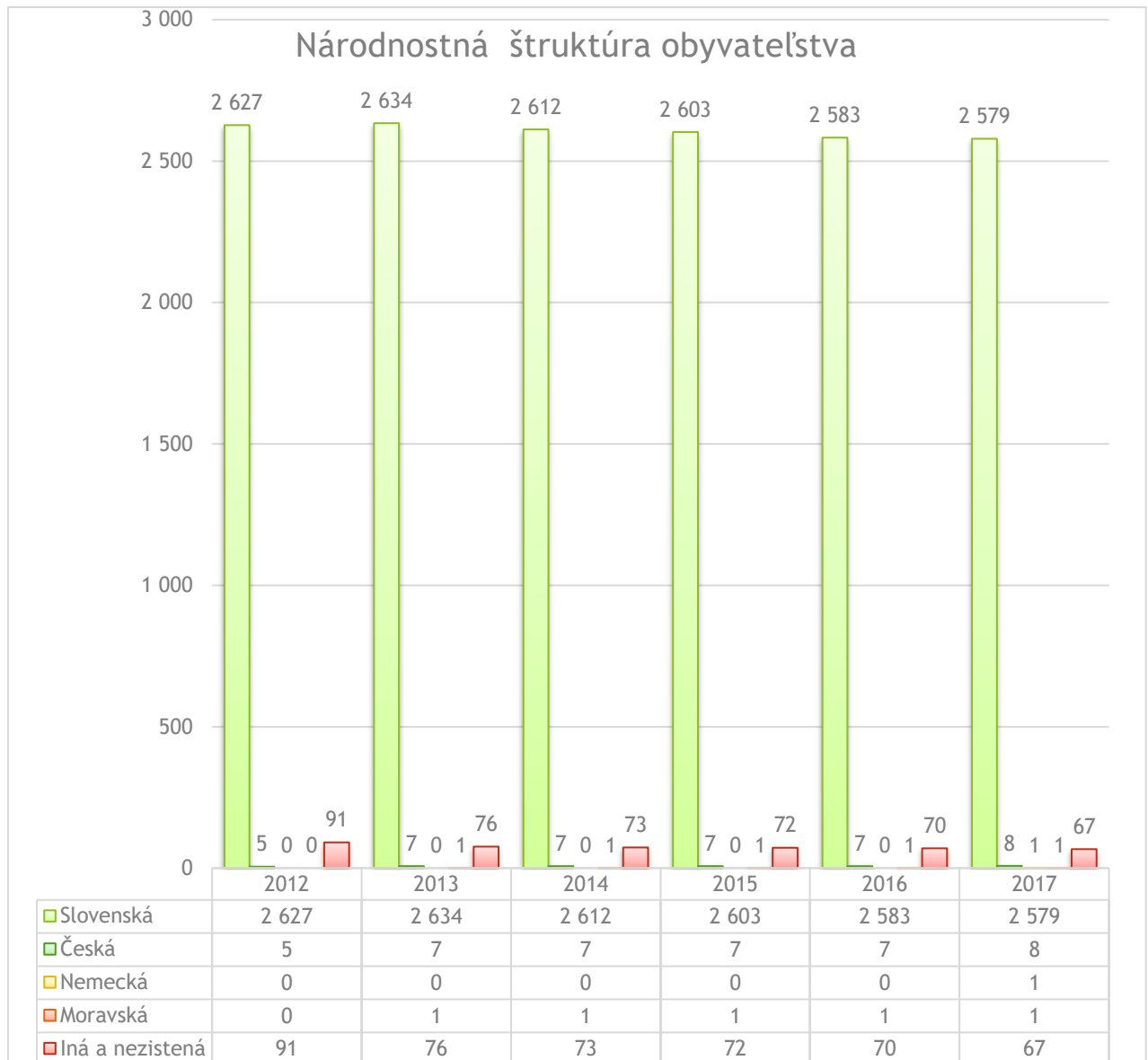
Graf č. 28 - Počet živonarodených detí obce Zázrivá 2012 – 2017

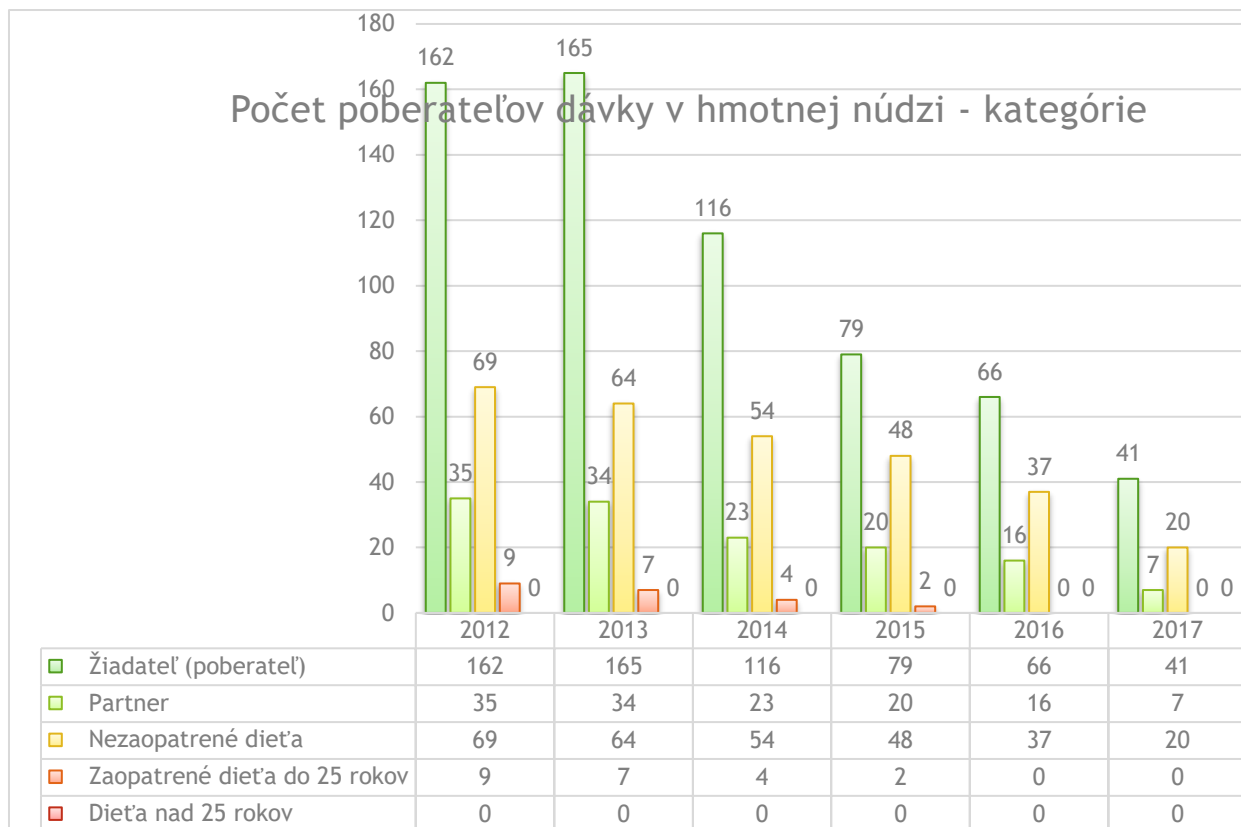
Graf č. 29 - Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Zázrivá 2011

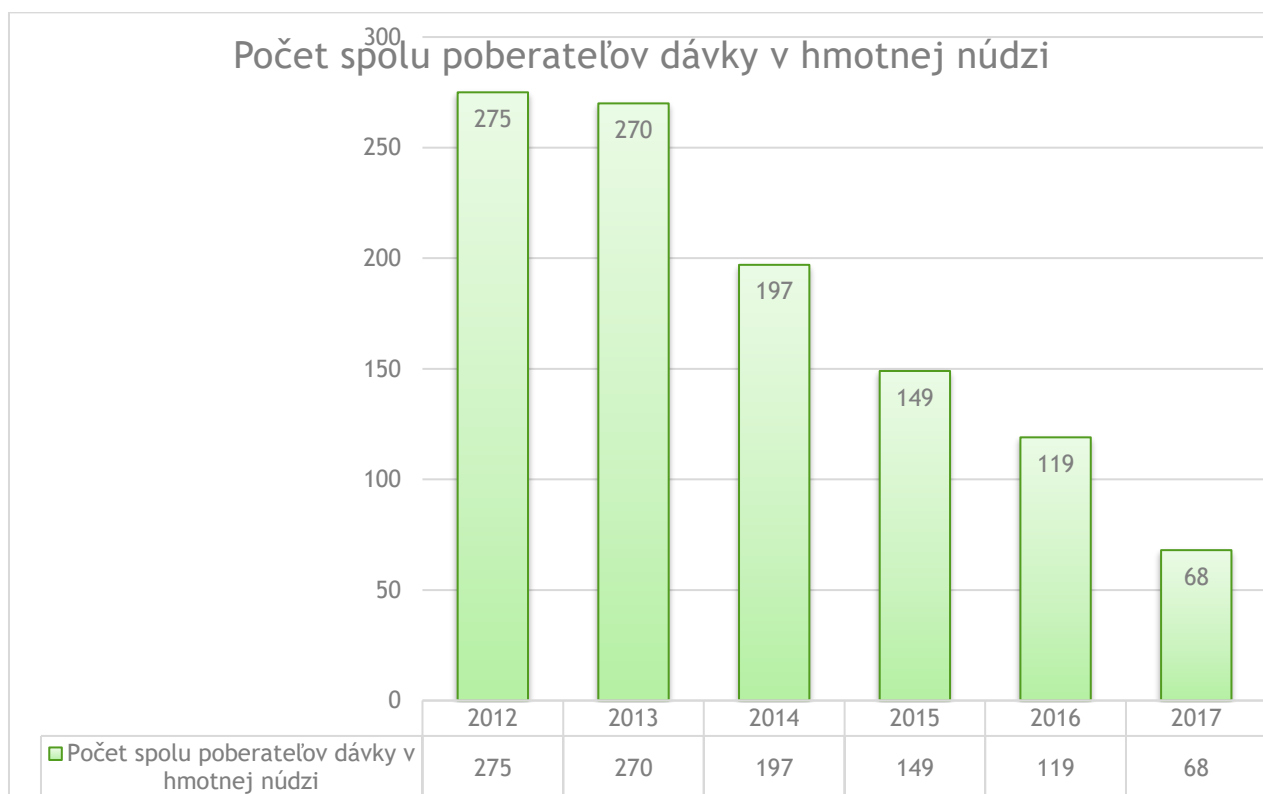
Graf č. 30 – Počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov obce Zázrivá 2012 - 2017

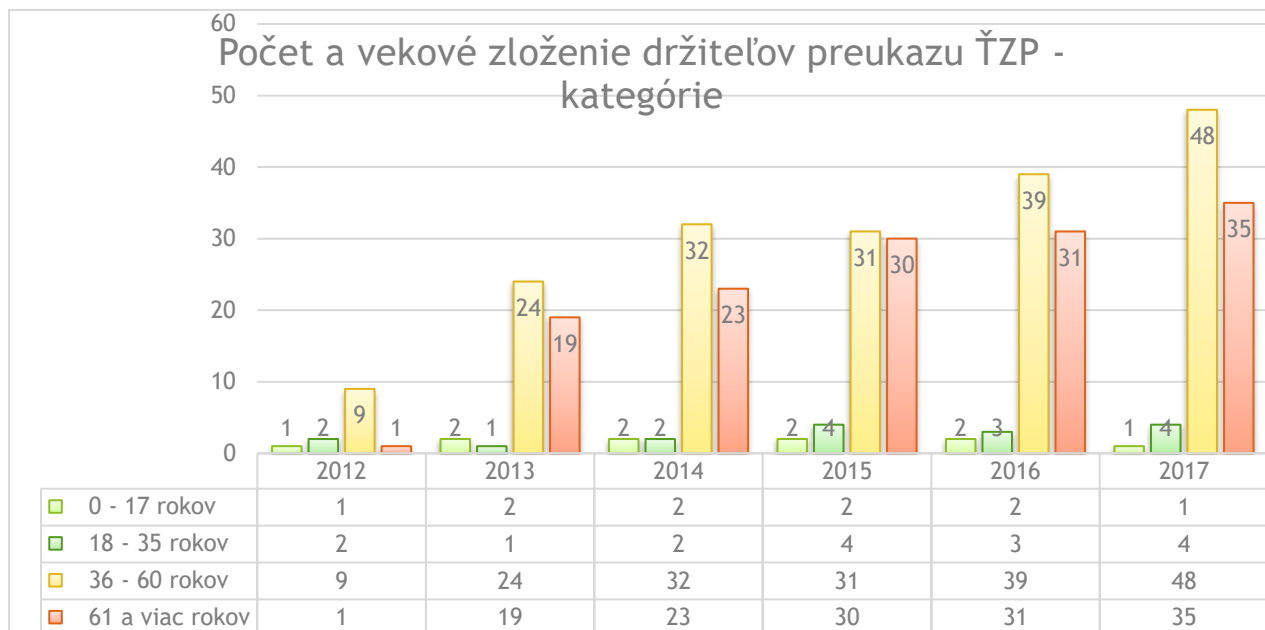
Graf č. 31 - Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Zázrivá 2012 – 2017

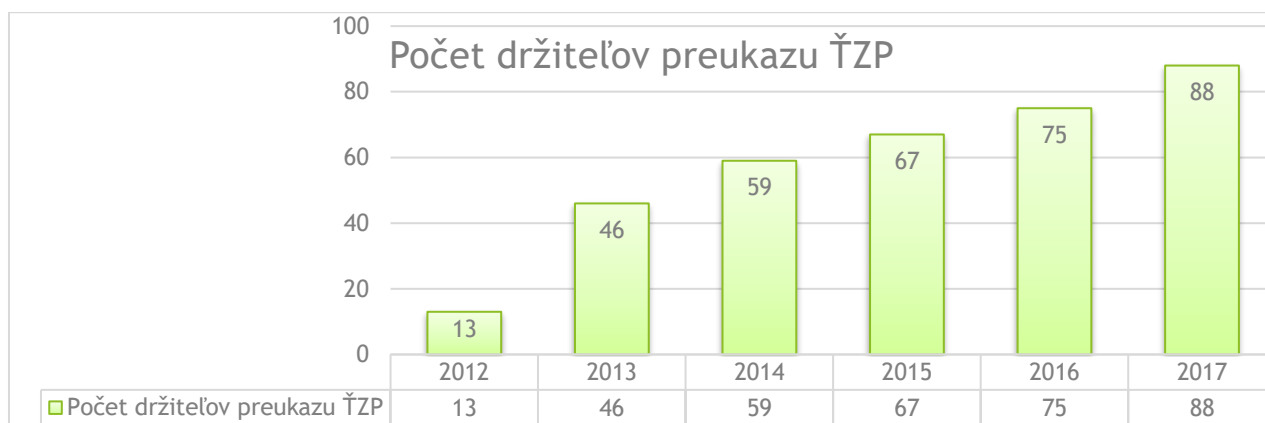
Graf č. 32 – Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi – kategórie obce Zázrivá 2012 – 2017

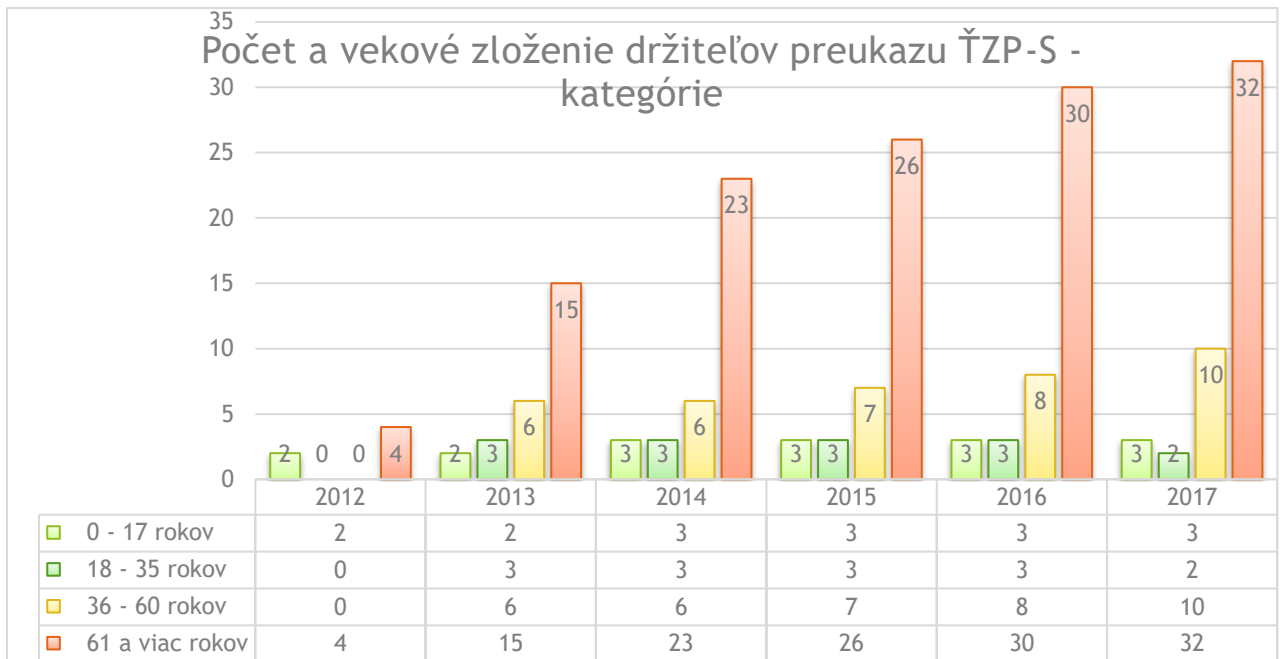
Graf č. 33 – Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi obce Zázrivá 2012 – 2017

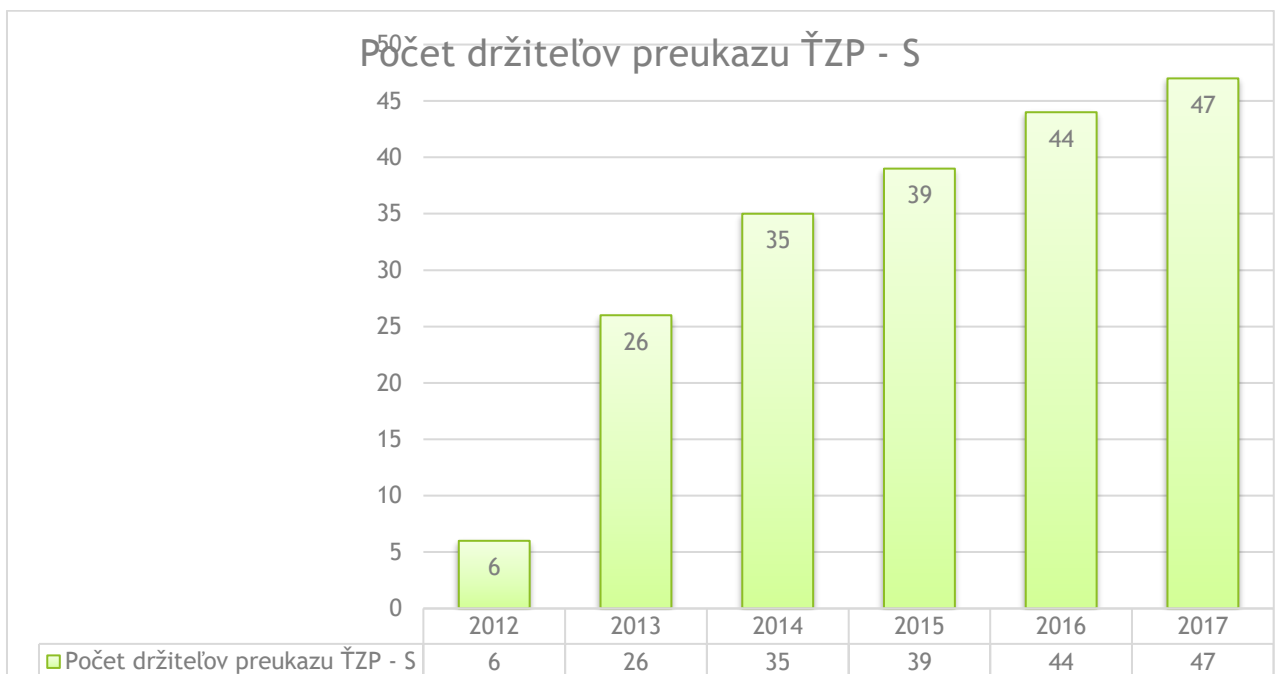
Graf č. 34 – Počet a vekové zloženie držiteľov preukazu ŽZP obce Zázrivá 2012 – 2017

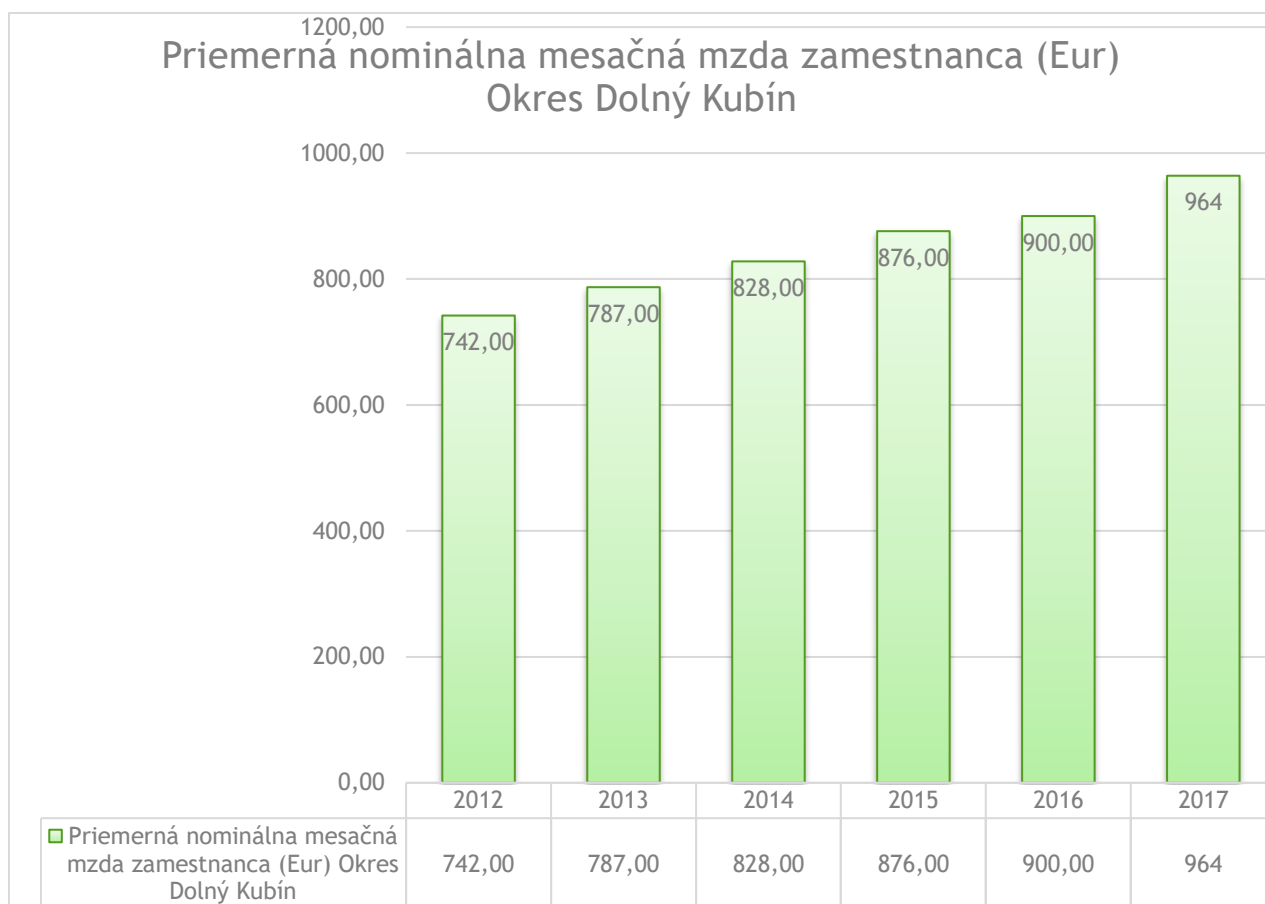
Graf č. 35 – Počet držiteľov preukazu ŽZP obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 36 – Počet a vekové zloženie držiteľov preukazu ŤZP-S obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 37 – Počet držiteľov preukazu ŤZP-S obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 38 – Priemerná nominálna mzda okres Dolný Kubín 2012 – 2017

ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale klesajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia, tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb. Veková štruktúra, ktorá je súčasnosti relatívne stabilizovaná, má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb, pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Obec Zázrivá v budúcnosti počíta s nárastom počtu obyvateľov v kategórii predproduktívneho len v prípade celkového nárastu počtu obyvateľstva. Je potrebné počítať s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje v poslednej dobe nám ukazujú, že podiel ľudí poproduktívnom veku každým rokom prevyšuje podiel predproduktívnych. Z toho vyplýva, že jedine nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny môže udržiavať index starnutia v želaných medziach.

SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom dostupné štatistické údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoc pri sebaobsluže a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- seniori,
- nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním,
- deti a mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia,
- zdravotne postihnutí,
- občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

SENIORI

Z hľadiska počtosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu, premietajúcu nárast, v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc,
- osamelí seniori so zdravotnými problémami,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácií vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku,
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci,
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity.

Obec v prípade potreby vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v obci Zázrivá, ktorá by mohla organizovať pre seniorov kultúrno-spoločenské aktivity v obci. Svojou aktivitou by mohla inšpirovať aj mladšiu generáciu v obci.

OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí. Zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov. Obsah a rozsah jej poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti je v prevádzke zariadenia ZSS Nestor.

Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení.

Bezbariérovosť v obci je vyriešená čiastočne.

NAVRHOVANÉ POSTUPY A RIEŠENIA:

- V prípade potreby zabezpečiť opatrovateľskú službu.
- V prípade potreby zabezpečiť pobytovú sociálnu službu.
- V prípade potreby zabezpečiť stravovanie.
- VZN alebo zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci.
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby seniorov (1x ročne prieskum).

NEZAMESTNANÍ A ZAMESTNANCI S NÍZKYM VZDELANÍM

Dlhodobo nezamestnaní občania sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku.

IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie,
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním,
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce,
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami,
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou odborníkmi, ÚPSVaR.

V spolupráci s ÚPSVaR Dolný Kubín, obec v prípade potreby organizuje verejnoprospešné práce - menšie obecné služby. Vo väčšine prípadov by sa jednalo o najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Zároveň obec podľa zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení má možnosť uzatvárať Dohodu o podmienkach vykonávania menších obecných služieb pre obec s uchádzačmi o zamestnanie, ktorí nespĺňali podmienky na podpísanie dohody s ÚPSVaR. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

Obec má záujem pomôcť svojim občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do kolektívu. Nezanedbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktivačné služby – malé obecné služby sa týka aktivít v obci, údržbu verejných priestranstiev, obecných budov, zberu separovaného odpadu v obci, prostredníctvom

nezamestnaných občanov pracujúcich v obci v rámci aktivačných prác a zamestnaných v spolupráci s úradom práce. Momentálne táto činnosť na základe § 10 a § 12 je v prevádzke s 5 obyvateľmi obce. Na dobrovoľných službách sa nezúčastňuje nikto z obyvateľov obce. V prípade potreby sú financie zabezpečené z ÚPSVaR Dolný Kubín.

Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov tak, aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti.

NAVRHOVANÉ POSTUPY A RIEŠENIA:

Pomoc pri rekvalifikácií dlhodobo nezamestnaných.

DETI A MLÁDEŽ A RODINY V RIZIKU SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

Mládež v obci je organizovaná. Infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času sa nachádza v kultúrnom dome, k dispozícii je posilňovňa, ihrisko a príroda okolo obce. V obci je možnosť športového vyžitia mládeže na úrovni. V obci pôsobí občianske združenie Zázrivský aktívny spolok, ktoré zapája v spolupráci z obcou, mládež do organizovania podujatí a akcií ich samotných. Organizuje výchovné, vzdelávacie a športové aktivity, brigády zamerané na čistenie okolia a zároveň prevádzkuje Lezeckú stenu.

Hlavnou úlohou kultúrneho centra v obci Zázrivá je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Výborná je vzájomná spolupráca obecného úradu Zázrivá so Základnou školou. Žiaci sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou. napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, rôzne slávnosti. Taktiež sú pre deti organizované podujatia ako napr.: fašiangový karneval, Deň detí, Mikuláš.

V súčasnosti obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín a neposkytuje dotácia pre deti na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením. Zásady poskytovania finančnej podpory pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni v prípade potreby, je riešené s prostredníctvom ÚPSVaR.

Obec má vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa, formou kultúrno-spoločenskej akcie – uvítanie detí do života, kde rodičia dieťaťa dostávajú darček vo forme balíčka, v ktorom sú veci potrebné pre dieťaťko.

Obec neposkytuje príspevok žiakom, ktorí majú výborné výsledky v škole.. Základná škola, na konci školského roka odmeňuje najlepších žiakov formou vecného daru a Mészocyho fondu.

Sociálne služby vo vzťahu k predmetnej cieľovej skupine je potrebné prioritne orientovať na ohrozené rodiny, rodiny v kríze a mladých ľudí.

Ohrozená rodina - rodina, ktorá sa ocitla pod vplyvom vonkajších a vnútorných faktorov, ktoré ju ohrozujú. Najčastejšie ide o:

- neadekvátne rodičovské postoje, hodnoty, vzory a zručností,

- strata bývania, resp. rodina žije len v sociálnej ubytovni a nedisponuje priestormi vhodnými na bývanie,
- užívanie alkoholu alebo iných návykových látok (najmä ako prostriedok na odbúranie stresu),
- náhle životné zmeny alebo iné stresové situácie,
- upadanie prostredia, v ktorom rodina žije,
- chudoba, sociálne vylúčenie.

Pri ohrozenej rodine sa nemuselo nevyhnutne vyskytnúť problémové - neželané správanie, ktoré by priamo ohrozilo dieťa či iného člena rodiny. Dlhodobým neriešením krízovej situácie dochádza k rozkladu rodiny, v konečnom dôsledku až odlúčenie detí od rodičov na základe rozhodnutia súdu.

Obec momentálne nemá deti umiestnené v náhradnej rodinnej starostlivosti, je tu jedno dieťa reedukačnom zariadení a ani v detskom domove. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízovej situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov detí.

Obec poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. V zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, ktorý dal obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti, je potrebné sa zaoberať predchádzaním patologických javov. Úlohou obce je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

S nárastom počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a pre uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní. Z výsledkov prieskumu, ktorý uskutočnilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) v roku 2015 vyplynulo, že učitelia i riaditelia škôl vidia najväčší prínos asistenta učiteľa v tom, že individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tým pádom môžu byť aj žiaci s takýmito potrebami integrovaní do bežnej školy a môžu sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Asistent učiteľa s pomocou špeciálneho pedagóga a školského psychológa pomáha skvalitňovať vyučovací proces žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese integrácia detí a žiakov prebieha za pomoci asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.

NAVRHOVANÉ POSTUPY A RIEŠENIA:

- VZN, ktorým sa určuje pri poskytovaní finančných príspevkov obcou na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
- V prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie, na potrebu asistenta pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním z obce.
- V prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na zabezpečenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením.
- V prípade potreby zabezpečiť financie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi.
- Priebežne monitorovať potreby rodín v riziku sociálneho vylúčenia (1x ročne prieskum).

ZDRAVOTNE POSTIHNUTÍ

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMU

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP,
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb,
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou,
- chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci.

Z kritériálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia,
- zmyslové postihnutia,
- postihnutia pohybového aparátu,
- kombinované postihnutia,
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení).

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu, ich druhov ako aj foriem poskytovania.

Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti. V spolupráci s ÚPSVaR je možnosť vytvorenia chránenej dielni pre zamestnanie zdravotne postihnutej osoby. Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore.

V obci nefunguje miestna organizácia postihnutých osôb. Kvôli adresnosti pri riešení problémov zdravotne postihnutých, by bolo vhodné založiť miestnu organizáciu v obci.

Obec neprispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnutých. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené Zásadami alebo VZN.

Bezbariérovosť v obci nie je riešená.

NAVRHOVANÉ POSTUPY A RIEŠENIA:

- VZN alebo zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci.
- Preskúmať možnosť založenia miestnej organizácie zdravotne postihnutých osôb.
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby zdravotne postihnutých (1x ročne prieskum).

OBČANIA SO SOCIÁLNYMI A SPOLOČENSKÝMI PROBLÉMAMI

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategórii len odhadnúť. Kategória, ktorá si z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou inklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMU

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc,
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie,
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami,
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie,
- informácie pre občanov o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni,
- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole,
- pasivita občanov riešiť veci verejné,
- vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol.

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- občanov bez prístrešia,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaní občania,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- závislí občania,
- rómska komunita.

Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie

sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám rodinách. Treba zvážiť možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčasnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

Rómska komunita v obci nie je a preto nie sú potrebné sociálne služby pre MRK.

NAVRHOVANÉ POSTUPY A RIEŠENIA:

- V prípade aktuálnosti vybaviť potravinovú pomoc pre sociálne odkázaných a dôchodcom s nízkymi príjmami.
- Priebežne monitorovať potreby obyvateľov sociálne odkázaných (1x ročne prieskum Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:
 - rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie,
 - poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - nepriaznivého zdravotného stavu,
 - dovŕšenia dôchodkového veku,
 - terénnej sociálnej služby,
 - rozšírenie bytovej výstavby – podpora opráv existujúcich obydľí,
 - vyriešiť bezbariérovosť v obci,
 - zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení,
 - vypracovať a schváliť chýbajúcu miestnu legislatívu v oblasti sociálnych služieb,
 - zabezpečiť možnosť stravovania odkázaných osôb,
 - zabezpečenie opatrovateľskej služby,
 - podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu,
 - v prípade potreby zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb potrebných pre obec,

- v prípade potreby zabezpečiť potrebné kapacity asistentov pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením,
- v prípade potreby zabezpečenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením.

SWOT ANALÝZA V SOCIÁLNEJ OBLASTI

Počas procesu komunitného plánovania sa uskutočnil formou ankiet prieskum potrieb obyvateľov obce, uskutočnili sa stretnutia s prijímateľmi, zástupcami prijímateľov a s poskytovateľmi sociálnych služieb. Výsledky sme spracovali do tejto analýzy za všetky cieľové skupiny.

SILNÉ STRÁNKY:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom,
- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti, vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity,
- pokoj vidieckeho prostredia,
- blízkosť turisticky atraktívneho miesta,
- dobrá spolupráca obecného úradu so škôlkou,
- existencia pedagogického dozoru v obci,
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity,
- udržiavané staré zvyky a tradície obce,
- aktívne spoločenské organizácie,
- nízka nezamestnanosť,
- zabezpečené stravovanie.

SLABÉ STRÁNKY:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb,
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb,
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia,
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb,
- migrácia mladej generácie,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci.

- chýba miestna legislatíva,
- nárast počtu seniorov,
- chýba miestna organizácia zdravotne postihnutých a seniorov,
- nepriaznivý index starnutia,
- chýba komisia pre veci sociálne,
- chýbajú skúsenosti s poskytovaním sociálnej služby.

PRÍLEŽITOSTI:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov,
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí,
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií,
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva,
- vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce,
- preventívne programy pre občanov so závislosťami,
- založenie komisie pre veci sociálne podľa potreby,
- v prípade potreby zabezpečiť financie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi,
- prípade potreby zabezpečiť dotáciu z ÚPSVaR pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni,
- v prípade potreby zabezpečiť asistenta pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.

OHROZENIA:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality,
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví,
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií,
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,

- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb,
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity,
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby,
- neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít,
- hospodárska kríza,
- zvyšovanie segregácie a chudoby.

Z vyhodnotenia pôsobiacich faktorov je zrejmé, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok k prvkom a javom, ktoré pôsobia ako slabé stránky. Počet a hlavne pôsobenia slabých stránok je v prevahe nad silnými. Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak by tento stav v spoločnosti pretrvával a neriešil by sa, mohli by nastať negatívne javy ako:

- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite obce,
- pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb,
- pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány obce a ich schopnosť riešiť problémy v sociálnej oblasti.

URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI ZÁZRIVÁ

Priorita č. 1	Terénna opatrovateľská služba
AKTIVITY	<i>Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí.</i>
	<i>Aktivity smerujú k skvalitneniu životnej úrovne, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny a na zlepšenie medziľudských vzťahov.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 5 - Priorita č. 1, Terénna opatrovateľská služba

Priorita č. 2	Sociálna služba v zariadení
AKTIVITY	<i>Zabezpečenie pobytovej sociálnej služby v registrovanom zariadení VÚC.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 6 - Priorita č. 2, Sociálna služba v zariadení

Priorita č. 3	Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí
AKTIVITY	<i>Zabezpečenie možnosti stravovania. Zabezpečenie finančnej podpory stravovania. Zabezpečenie potravinovej pomoci.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	

Tabuľka č. 7 - Priorita č. 3, Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí

Priorita č. 4	Integrácia detí vo výchovno–vzdelávacom procese
AKTIVITY	<i>Individuálny prístup pri integrácii detí vo vyučovacom procese so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním. Zabezpečenie vhodný počet asistentov učiteľa.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 8 - Priorita č. 4, Integrácia detí vo výchovno–vzdelávacom procese

Priorita č. 5	Spoločensky neprispôsobivé osoby
AKTIVITY	<i>Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 9 - Priorita č. 5, Spoločensky neprispôsobivé osoby

Priorita č. 6	Nezamestnaní
AKTIVITY	<i>Pracovné návyky. Spolupráca s ÚPSVaR pri hľadaní zamestnania. Pomoc pri rekvalifikácií.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 10 - Priorita č. 6, Nezamestnaní

Priorita č. 7	Vybudovanie bezbariérovosti v obci
AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza: Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie). Vydanie stavebného povolenia.</p> <p>Investičná fáza: Získanie zdrojov financovania. Verejné obstarávanie podľa zákona č. 343/2015 o ver. obstarávaní. Realizácia</p>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 11 - Priorita č. 7, Nezamestnaní Vybudovanie bezbariérovosti v obci

Priorita č. 8	Legislativa, Registrácia nových sociálnych služieb
AKTIVITY	<p>Vypracovanie a schválenie VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb. Novelizácia. Registrácia sociálnych služieb na VÚC – podľa potreby.</p>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 12 - Priorita č. 8, Legislativa, Registrácia nových sociálnych služieb

Priorita č. 9	Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu
<p style="text-align: center;">AKTIVITY</p>	<p style="text-align: center;">Predinvestičná fáza: Vysporiadanie vlastníckych vzťahov. Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie). Vydanie stavebného povolenia.</p> <p style="text-align: center;">Investičná fáza: Získanie zdrojov financovania. Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní.</p> <p style="text-align: center;">Realizácia Kolaudácia.</p> <p style="text-align: center;">Fáza po realizácii: Kvalitné sociálne prostredie.</p>
<p style="text-align: center;">ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA</p>	<p style="text-align: center;">2018 – 2023</p>
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 13 - Priorita č. 9, Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu

Priorita č. 10	Vybudovanie cyklotrasy a peších chodníkov
AKTIVITY	<i>Zabezpečenie aktívneho športového vyžitia seniorov a mládeže. Rehabilitácia zdravotne postihnutých. Bezpečný presun obyvateľstva.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 14 - Priorita č. 10, Vybudovanie cyklotrasy a peších chodníkov

Priorita č. 11	Podpora vybudovania sociálneho zariadenia v obci a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce s verejným poskytovateľom
AKTIVITY	<i>Spolupráca. Podpora . Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí.</i>
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2023
REALIZÁTOR	
Obec Zázrivá	
Žilinský samosprávny kraj	
Registrovaný subjekt	

Tabuľka č. 15 - Priorita č. 11, Podpora vybudovania sociálneho zariadenia v obci a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce s verejným poskytovateľom

ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KONCEPCIE ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán sociálnych služieb obce Zázrivá úzko participuje na PHSR obce Zázrivá. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2018 – 2020 (podľa komunitného plánu na roky 2018 – 2023). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Zázrivá zodpovedné osoby a časový horizont realizácie podľa aktuálnosti, t.j. ako je to uvedené v predošlej kapitole „**Priority rozvoja sociálnych služieb obce...**“ v časti „**Časový horizont realizácie opatrenia**“.

FINANČNÉ PODMIENKY OBCE NA POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Určenie finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity.

Obec Zázrivá v súčasnosti neposkytuje a ani nezabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení. V prípade aktuálnosti časť „**Finančné podmienky**“, doplní dodatkom Komunitného plánu sociálnych služieb obce Zázrivá.

SPÔSOB VYHODNOCOVANIA KONCEPCIE ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie. Je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce. Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový a usmerňujúci dokument pre všetky existujúce subjekty, ktoré majú aktivity na území obce, a chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor). a Je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Proces monitorovania a hodnotenia je dôležitou súčasťou realizácie projektových zámerov (aktivít), ktoré boli zadefinované v rámci rozvojovej stratégie komunitného plánu obce Zázrivá. Pomáha zistiť, či sa dodržiava stanovený plán a odhaľuje príp. chyby a riziká, ktoré môžu nastať pri jeho realizácii. Ak sa odhalia počas tohto procesu, nemusia v konečnom dôsledku predstavovať žiadny problém. Prvé hodnotenie KPSS začína po jeho dokončení. Verejnosť má možnosť zapojiť sa do pripomienkovania. Prvýkrát po schválení dokumentu sa odporúča v priebehu roku 2019. V rámci monitorovania a hodnotenia súčasného stavu je potrebné sledovať najmä aktuálnu využívanosť jednotlivých poskytovaných služieb, aby mohli byť podľa potreby upravené kapacity, príp. rozšírená sieť aktuálne poskytovaných sociálnych služieb.

ČASOVÝ HORIZONT VYHODNOCOVANIA KOMUNITNÉHO PLÁNU:

Obecné zastupiteľstvo obce Zázrivá minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

PODMIENKY A SPÔSOB ZMENY A AKTUALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

Účasť pri aktualizácii komunitného plánovania:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority,
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb,
- po uplynutí plánovaného obdobia.

SÚLAD POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ÚZEMNOM OBVODE OBCE

V súčasnosti obec Zázrivá neposkytuje sociálnu službu registrovanú v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja.

Obec v prípade potreby podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce na základe zmluvy s poskytovateľom.

ZÁVER

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii?.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti obyvateľom obce, že sa snažia plniť vytýčené ciele i v čase hospodárskej krízy, keď prostriedky na ďalší rozvoj obce zo štátneho rozpočtu boli značne obmedzené. Predsudky medzi obyvateľmi v obci nie sú také priepastné ako to poznáme v iných obciach. Už len preto si zaslúžia pozornosť a podporu štátnych orgánov na zlepšenie životných podmienok tunajších ľudí

Každý z nás by sa mal zapájať do pripomienkovania, návrhov a zlepšovania poskytovania sociálnych služieb v obci, pretože každý z nás raz tieto služby bude potrebovať. Keď nám táto potreba vznikne, či už v starobe, po chorobe, úraze, v prípade starostlivosti o člena rodiny, môžeme v tento ťažký čas zostať „doma“ v našom prirodzenom prostredí, prípadne v zariadení sociálnych služieb, ktoré nám bude dostupné priamo v obci a nebudeme odlúčení od rodiny, priateľov a známych miest, ktoré nám prirástli k srdcu.

Ďakujeme preto všetkým, ktorí pomohli pri tvorbe tohto dokumentu, ktorí v budúcnosti pomôžu pri jeho aktualizáciách, prípadne tvorení nového Komunitného plánu alebo sa zapoja do budovania a zriaďovania nových sociálnych služieb v obci.

Ďakujeme poskytovateľom sociálnych služieb, kolektívu zamestnancom obce za spoluprácu pri tvorbe tohto dokumentu a ostatným, ktorí sa zapojili k pripomienkovaniu návrhu komunitného plánu a svojimi návrhmi pomohli k tvorbe komunitného plánu.

Všetci si tvoríme našu budúcnosť. Tvoríme ju so srdcom a láskou k blížnemu.

Zázrivá, september 2018

Dokument bol prerokovaný na Obecnom zastupiteľstve
dňa 2018.

JUDr. Matúš Mních
starosta obce

ZOZNAM ILUSTRÁCIÍ, SCHÉM, GRAFOV A TABULIEK

Graf č. 1 - Počet obyvateľov obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 2 - Počet obyvateľov obce Zázrivá ženy/muži 2012 – 2017

Graf č. 3 - Počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt na obci Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 4 - Počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt na obce Zázrivá podľa veku

Graf č. 5 - Prirodený prírastok a úbytok obce Zázrivá narodení / zomrelí 2012-2017

Graf č. 6 - Počet prisťahovaných a odsťahovaných obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 7 - Úbytok obyvateľov obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 8 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Zázrivá vek (0 -14 rokov)/ vek (62 a viac rokov)
2012 – 2017

Graf č. 9 - Podiel vekových skupín na celkovom počte obyvateľov obce Zázrivá vek 0-15 rokov/
vek 15-62 rokov/vek nad 62 rokov 2012 – 2017

Graf č. 10 - Počet detí a mládeže do 15 rokov obce Zázrivá deti 0-3 r./ deti 3-6 r./ deti 6 -15 r.
2012 – 2017

Graf č. 11 - Počet obyvateľov podľa osád obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 12 - osada Stred

Graf č. 13 – osada Biela

Graf č. 14 – osada Petrová

Graf č. 15 - osada Demkovská

Graf č. 16 - osada Dolina

Graf č. 17 - osada Ráztoky

Graf č. 18 - osada Grúne

Graf č. 19 - osada Končítá

Graf č. 20 - osada Havrania

Graf č. 21 - osada Kozinská

Graf č. 22 - osada Plešivá

Graf č. 23 - Vývoj indexu starnutia obce Zázrivá vek (62 a viac rokov) 2012 – 2017

Graf č. 24 - Počet bytov obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 25 - Počet rodinných domov obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 26 - Počet rekreačných chát a chalúp obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 27 - Sobáše a rozvody obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 28 - Počet živonarodených detí obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 29 - Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Zázrivá 2011

Graf č. 30 – Počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov obce Zázrivá 2012 - 2017

Graf č. 31 - Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 32 – Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi – kategórie obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 33 – Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 34 – Počet a vekové zloženie držiteľov preukazu ŤZP obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 35 – Počet držiteľov preukazu ŤZP obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 36 – Počet a vekové zloženie držiteľov preukazu ŤZP-S obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 37 – Počet držiteľov preukazu ŤZP-S obce Zázrivá 2012 – 2017

Graf č. 38 – Priemerná nominálna mzda okres Dolný Kubín 2012 – 2017

Tabuľka č. 1 - Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

Tabuľka č. 2 - Dostupnosť vybraných ostatných sociálnych služieb poskytovaných s pôsobnosťou okolia územia obce Zázrivá

Tabuľka č. 3 - Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku s pôsobnosťou okolia územia obce Zázrivá

Tabuľka č. 4 - Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií - Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií-

Tabuľka č. 5 - Priorita č. 1, Terénna opatrovateľská služba

Tabuľka č. 6 - Priorita č. 2, Sociálna služba v zariadení

Tabuľka č. 7 - Priorita č. 3, Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí

Tabuľka č. 8 - Priorita č. 4, Integrácia detí vo výchovno–vzdelávacom procese

Tabuľka č. 9 - Priorita č. 5, Spoločensky neprispôsobivé osoby

Tabuľka č. 10 - Priorita č. 6, Nezamestnaní

Tabuľka č. 11 - Priorita č. 7, Nezamestnaní Vybudovanie bezbariérovosti v obci

Tabuľka č. 12 - Priorita č. 8, Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb

Tabuľka č. 13 - Priorita č. 9, Bytová výstavba a podpora obnovy bytového

Tabuľka č. 14 - Priorita č. 10, Vybudovanie cyklotrasy a peších chodníkov

Tabuľka č. 15 - Priorita č. 11, Podpora vybudovania sociálneho zariadenia v obci a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce s verejným poskytovateľom

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

1. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby>
2. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015. [online]. 2011. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. [cit. 2012-05-02]. 23 s. Dostupné na internete: http://www.employment.gov.sk/files/legislativa/dokumenty-zoznamy-pod/narodny-plan-deinstitucionalizacie_en.pdf
3. KRUPA, S. a kol. 2006. Rozvoj komunitných sociálnych služieb [online]. Bratislava : Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, 2006 [cit. 2013-12-04], 109 s. Dostupné na internete <http://www.rpsp.sk/download/publikacie/rozvoj.pdf>.
4. Národný projekt „Budovanie kapacít na úrovni miestnej územnej samosprávy“ ZMOS, 2015. Dostupné na internete: <http://www.zmos.sk/>.
5. REPKOVÁ, K. 2012. Sociálne služby v kontexte komunálnej sociálnej politiky. Bratislava : Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2012. 176 s. ISBN 978-80-7138-135-8.
6. REPKOVÁ, K. 2016. Špecifikácia kritérií budovania minimálnej siete sociálnych služieb. Bratislava: IVPR. Dostupné na internete: <http://www.ceit.sk/IVPR/>
7. Správy o sociálnej situácii obyvateľov Slovenska v rokoch 2010 a 2016; dostupné na <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/analyticke-centrum/sprava-socialnej-situacii-2016.pdf>
8. Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb – Woleková - Mezianová, SOCIA (2004)
9. Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
10. www.sodb.infostat.sk
11. www.kotrcinalucka.sk
12. Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013 a Partnerská zmluva 2014 - 2020
13. Programové vyhlásenie vlády 2016 – 2020
14. Revidovaný národný akčný plán
15. Stratégia rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja
16. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky